

REPUBLIKA SRPSKA

AGENCIJA ZA SERTIFIKACIJU,
AKREDITACIJU I
UNAPREĐENJE KVALITETA
ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

STANDARDI ZA SERTIFIKACIJU ZAVODA ZA STOMATOLOGIJU

 Novembar 2012. godine

Agencija za sertifikaciju, akreditaciju i
unapređenje kvaliteta zdravstvene
zaštite Republike Srpske

Vladike Platona BB
78000 Banjaluka, RS
Bosna i Hercegovina

Telefon: +387-(0)51 348-348
Faks: +387-(0)51 348-346
E-Mail: office@askva.org
Homepage: <http://www.askva.org>

SADRŽAJ:

1. UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE ZAVODOM ZA STOMATOLOGIJU	3
1.1. PRAVNI STATUS ZAVODA ZA STOMATOLOGIJU.....	3
1.2. UPRAVLJANJE RESURSIMA	4
DIO I - UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA.....	4
DIO II - UPRAVLJANJE OBJEKTIMA I NEKRETNINAMA.....	5
1.3. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA	6
1.4. UPRAVLJANJE KVALITETOM I BEZBJEDNOŠĆU	7
1.5. UPRAVLJANJE RIZIKOM	9
1.6. POSTUPANJE SA PACIJENTOM.....	34
1.7. UPRAVLJANJE LIJEKOVIMA.....	36
1.8. MEDICINSKA DOKUMENTACIJA.....	40
2. SLUŽBE ZAVODA ZA STOMATOLOGIJU	41
2.1. SLUŽBA ZA ORALNU HIRURGIJU	41
DIO I - SIGURNOST USLUGA.....	41
DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA	43
DIO III - ČLANOVI TIMA.....	45
2.2. SLUŽBA ZA PREVENTIVNU I DJEČIJU STOMATOLOGIJU	47
DIO I - SIGURNOST USLUGA.....	47
DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA	50
DIO III - ČLANOVI TIMA.....	52
2.3. SLUŽBA ZA BOLESTI USTA I PARODONTOLOGIJU	54
DIO I - SIGURNOST USLUGA.....	54
DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA	56
DIO III - ČLANOVI TIMA.....	58
2.4. SLUŽBA ZA BOLESTI ZUBA I ENDODONCIJU	60
DIO I - SIGURNOST USLUGA.....	60
DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA	62
DIO III - ČLANOVI TIMA.....	64
2.5. SLUŽBA ZA ORTODONCIJU SA ZUBOTEHNIČKOM LABORATORIJOM.....	66
DIO I - SIGURNOST USLUGA.....	66
DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA	68
DIO III - ČLANOVI TIMA.....	70
2.6. SLUŽBA ZA STOMATOLOŠKU PROTETIKU SA ZUBOTEHNIČKOM LABORATORIJOM	72
DIO I - SIGURNOST USLUGA.....	72
DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA	74
DIO III - ČLANOVI TIMA.....	76

1. UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE ZAVODOM ZA STOMATOLOGIJU

1.1. PRAVNI STATUS ZAVODA ZA STOMATOLOGIJU

Standard 1.1.1 Zavod za stomatologiju ima jasno definisan pravni status.

Kriterijum 1.1.1.1 Zavod za stomatologiju ima regulisan pravni status u skladu sa važećim propisima.

- §A. Zavod za stomatologiju raspolaže odgovarajućom dokumentacijom koja dokazuje da je ista upisana u Registar zdravstvenih ustanova od strane Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (uvid u pravnu dokumentaciju).
- §B. Zavod za stomatologiju raspolaže odgovarajućom dokumentacijom koja dokazuje da je upisan u sudski registar u skladu sa važećim propisima (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju (rješenje nadležnog ministarstva) kojom se dokazuje da je ustanova upisana u Registar zdravstvenih ustanova od strane Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske. Indikator je ispunjen ukoliko ustanova pokaže na uvid traženu dokumentaciju.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju (rješenje o upisu u sudski registar) kojom se dokazuje da je ustanova upisana u sudski registar u skladu sa važećim propisima. Indikator je ispunjen ukoliko ustanova pokaže na uvid traženu dokumentaciju.

Kriterijum 1.1.1.2 Zavod za stomatologiju ima definisan naziv i ostale relevantne podatke koji dodatno definišu pravni status i prepoznatljivost ustanove.

- §A. Zavod za stomatologiju ima jasno definisano ime/naziv koje je registrovano i zaštićeno u skladu sa važećim propisima (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju koja dokazuje da Zavod za stomatologiju ima definisan naziv u skladu sa važećim propisima. Indikator je ispunjen ukoliko ustanova pokaže na uvid traženu dokumentaciju.

1.2. UPRAVLJANJE RESURSIMA

DIO I - UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

Standard 1.2.1 Rukovodstvo Zavoda za stomatologiju upravlja ljudskim resursima.

Kriterijum 1.2.1.1 Zavod za stomatologiju raspolaže odgovarajućim registrom podataka o svim zaposlenim licima.

- §A. U registru podataka o zaposlenima nalaze se individualni radni dosjei koji sadrže sve relevantne identifikacione podatke, podatke o školskoj spremi, podatke o dodatnim stručnim usavršavanjima, te podatke o obaveznom članstvu u strukovnim udruženjima i slično (direktan uvid, uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li Zavod za stomatologiju raspolaže odgovarajućim registrom podataka o zaposlenima u ustanovi, a uvidom u dokumentaciju da li sadrži sve relevantne podatke (ključne identifikacione podatke, podatke o školskoj spremi, podatke o dodatnim stručnim usavršavanjima, podatke o obaveznom članstvu u strukovnim udruženjima i slično). Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da Zavod za stomatologiju raspolaže registrom podataka o zaposlenima, te ukoliko uvidom u dokumentaciju utvrde da registar sadrži navedene podatke.

Kriterijum 1.2.1.2 Zavod za stomatologiju ima razvijen način informisanja novozaposlenog osoblja i obuke zaštite na radnom mjestu.

- §A. Postupak prijema novih zaposlenih uključuje upoznavanje sa opisom poslova, metodama procjene i vještina i planom edukacije o korištenju opreme (razgovor sa rukovodnim timom i zaposlenima). Novoprimiteljeno osoblje se upoznaje sa mjerama lične zaštite kao i zaštite pacijenata i okoline od mogućih rizika, zavisno od radnog mjesta, o čemu se vodi evidencija (razgovor sa zaposlenima).
- §B. Ustanova ima dokument kojim potvrđuje da je novozaposleni završio obuku za uvođenje u posao, što on ovjerava svojim potpisom (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa rukovodnim timom i zaposlenima (kojih je najmanje 2, a najviše 7) utvrditi da li postupak prijema novih zaposlenih uključuje upoznavanje sa opisom poslova, metodama procjene i vještina i planom edukacije o korištenju opreme. Indikator je ispunjen ukoliko svi anketirani u rukovodnom timu i zaposleni potvrđuju da postupak prijema novih zaposlenih uključuje navedene postupke.

- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokument kojim Zavod za stomatologiju potvrđuje da je novozaposleni završio obuku za uvođenje u posao, a koji novozaposleni potpisuje. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid dokument, potpisan od strane novozaposlenog.

DIO II - UPRAVLJANJE OBJEKTIMA I NEKRETNINAMA

Standard 1.2.2 Zavod za stomatologiju odgovorno upravlja objektima i nekretninama.

Kriterijum 1.2.2.1 Objekti i prostori su odgovarajući za obavljanje sekundarne zdravstvene zaštite.

- §A. Objekti i prostori u kojim se obavlja sekundarna zdravstvena zaštita su u skladu sa važećim pravilnikom koji propisuje uslove za početak rada zdravstvene ustanove (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid Rješenje Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske o ispunjenosti uslova za obavljanje zdravstvene djelatnosti. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači dobiju na uvid Rješenje o ispunjenosti uslova za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

1.3. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA

Standard 1.3.1 Zavod za stomatologiju odgovorno upravlja informacijama i informacionim tehnologijama.

Kriterijum 1.3.1.1 Zavod za stomatologiju primjenjuje sistem upravljanja politikama i procedurama.

- §A. Politike i procedure u Zavodu za stomatologiju su datirane i pregledaju se najmanje jednom u četiri godine, o čemu postoji zapis (uvid u dokumentaciju, pregled zapisa).
- §B. Politike i procedure u Zavodu za stomatologiju nalaze se u registru/knjizi procedura, čija je prva strana spisak važećih politika i procedura koje se u njoj nalaze (pregled knjige procedura).
- §C. Zaposleni Zavoda za stomatologiju imaju pristup dokumentovanim politikama i procedurama koje se odnose na njihov djelokrug rada i upoznati su sa tim procedurama (razgovor sa zaposlenima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid politiku i/ili proceduru, i utvrditi da li su važeće verzije datirane unutar četiri godine. Ukoliko nije bilo promjene procedure u skladu sa savremenom praksom, odnosno ukoliko je politika i/ili procedura samo pregledana i nisu napravljene izmjene, ocjenjivači će tražiti na uvid zapis o tome. Indikator je ispunjen ukoliko su politike i/ili procedure datirane i ukoliko postoji zapis da su pregledane najmanje jednom u četiri godine.
- B. Ocjenjivači će pregledom registra/knjige procedura utvrditi da li ona sadrži spisak važećih politika i procedura koje su u primjeni u Zavodu za stomatologiju, kao i važeće politike i procedure. Indikator je ispunjen ukoliko registar/knjiga procedura sadrži spisak važećih politika i procedura koje su u primjeni u Zavodu za stomatologiju, kao i važeće politike i procedure.
- C. Ocjenjivači će u razgovoru sa zaposlenima (kojih je najmanje 2, a najviše 7) utvrditi da li imaju pristup politikama i procedurama, kao i da li su upoznati sa procedurama koje se odnose na njihov djelokrug rada. Indikator je ispunjen ukoliko svi anketirani zaposleni potvrđuju da imaju pristup politikama i procedurama, kao i da su upoznati sa procedurama koje se odnose na njihov djelokrug rada.

1.4. UPRAVLJANJE KVALITETOM I SIGURNOŠĆU

Standard 1.4.1 Rukovodstvo Zavoda za stomatologiju posvećeno je unapređenju kvaliteta i sigurnosti.

Kriterijum 1.4.1.1 Zavod za stomatologiju ima organizacionu jedinicu za uvođenje, praćenje i poboljšanje kvaliteta i sigurnosti stomatoloških zdravstvenih usluga.

- §A. Unutar organizacione jedinice za uvođenje, praćenje i poboljšanje kvaliteta i sigurnosti stomatoloških zdravstvenih usluga jasno su definisane odgovornosti, te način izvještavanja rukovodstvu Zavoda za stomatologiju (uvid u dokumentaciju, pregled knjige procedura).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju i utvrditi da li su jasno definisane odgovornosti unutar organizacione jedinice za uvođenje, praćenje i poboljšanje kvaliteta i sigurnosti stomatoloških zdravstvenih usluga, a pregledom knjige procedura utvrditi da li postoji procedura o načinu izvještavanja rukovodstva Zavoda za stomatologiju. Indikator je ispunjen ako se ocjenjivačima dostavi na uvid dokumentacija u kojoj su precizirane odgovornosti, odnosno, procedura po kojoj organizaciona jedinica za uvođenje, praćenje i poboljšanje kvaliteta i sigurnosti stomatoloških zdravstvenih usluga informiše rukovodstvo o aktivnostima i mjerama.

Kriterijum 1.4.1.2 Zavod za stomatologiju ima plan upravljanja kvalitetom i sigurnošću.

- §A. Plan upravljanja kvalitetom i sigurnošću sadrži najmanje opšte i posebne ciljeve u vezi sa upravljanjem kvalitetom i sigurnošću (uvid u plan).
- §B. Planom su definisane i odgovornosti zaposlenih na svim nivoima u vezi sa kvalitetom i sigurnošću (uvid u plan).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid plan upravljanja kvalitetom i sigurnošću i utvrditi da li sadrži najmanje opšte i posebne ciljeve u vezi sa upravljanjem kvalitetom i sigurnošću. Indikator je ispunjen ukoliko plan sadrži najmanje opšte i posebne ciljeve u vezi sa upravljanjem kvalitetom i sigurnošću.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid plan upravljanja kvalitetom i sigurnošću i utvrditi da li su u planu definisane i odgovornosti zaposlenih na svim nivoima u vezi sa kvalitetom i sigurnošću. Indikator je ispunjen ukoliko su u planu definisane i odgovornosti zaposlenih na svim nivoima u vezi sa kvalitetom i sigurnošću.

Kriterijum 1.4.1.3 Zavod za stomatologiju sprovodi edukaciju zaposlenih iz oblasti kvaliteta i sigurnosti.

- §A. Zavod za stomatologiju ima godišnji plan edukacije zaposlenih iz oblasti kvaliteta i sigurnosti, koji može biti dio plana upravljanja kvalitetom (uvid u plan).
- §B. Unutar radnih timova službi Zavoda za stomatologiju održavaju se (najmanje jednom mjesečno) redovni sastanci na kojim se raspravlja o pitanjima vezanim za unapređenje kvaliteta i sigurnosti (razgovor, pregled zapisnika sa sastanaka).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid godišnji plan edukacije zaposlenih iz oblasti kvaliteta i sigurnosti, koji može biti dio plana upravljanja kvalitetom. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid godišnji plan edukacije osoblja iz oblasti kvaliteta i sigurnosti, samostalan ili kao dio plana upravljanja kvalitetom.
- B. Ocjenjivači će u razgovoru sa članovima timova službi Zavod za stomatologiju utvrditi da li se održavaju (najmanje jednom mjesečno) redovni sastanci na kojim se raspravlja o pitanjima vezanim za unapređenje kvaliteta i sigurnosti, te pregledati zapisnike sa sastanaka. Indikator je ispunjen ukoliko svi anketirani članovi timova službi Zavoda za stomatologiju potvrđuju da se najmanje jednom mjesečno održavaju redovni sastanci na kojim se raspravlja o pitanjima vezanim za unapređenje kvaliteta i sigurnosti, te ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid evidencije timskih sastanaka.

1.5. UPRAVLJANJE RIZIKOM

KONTROLA INFEKCIJE

Standard 1.5.1 Zavod za stomatologiju preduzima mjere predostrožnosti za kontrolu infekcije.

Kriterijum 1.5.1.1 Zavod za stomatologiju ima uspostavljen sistem za kontrolu infekcije.

- §A. Zavod za stomatologiju ima proceduru za kontrolu infekcije. Procedura za kontrolu infekcije uključuje, ali se ne ograničava na:
- proceduru za čišćenje, dezinfekciju i dekontaminaciju prostorija,
  - proceduru za čišćenje i dezinfekciju radnih površina,
  - proceduru za pranje ruku,
  - proceduru o korištenju lične zaštitne opreme,
  - proceduru za prevenciju izlaganja virusima koji se prenose putem krvi i profilaksu u slučaju izlaganja tim virusima,
  - proceduru o odlaganju oštih predmeta,
  - proceduru dekontaminacije i sterilizacije medicinskih uređaja i instrumenata,
  - proceduru o upravljanju medicinskim otpadom, (pregled knjige procedura).
- §B. Procedura za kontrolu infekcije distribuisana je svim službama Zavoda za stomatologiju i dostupna zaposlenima (pregled knjige procedura u službama, razgovor sa zaposlenima).
- §C. Zavod za stomatologiju ima imenovanu odgovornu osobu za kontrolu infekcije (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura Zavoda za stomatologiju da bi utvrdili da li sadrži ažuriranu proceduru za kontrolu infekcije, koja uključuje, ali se ne ograničava na: proceduru za čišćenje, dezinfekciju i dekontaminaciju prostorija, proceduru za čišćenje i dezinfekciju radnih površina, proceduru za pranje ruku, proceduru o korištenju lične zaštitne opreme, proceduru za prevenciju izlaganja virusima koji se prenose putem krvi i profilaksu u slučaju izlaganja tim virusima, proceduru o odlaganju oštih predmeta, proceduru dekontaminacije i sterilizacije medicinskih uređaja i instrumenata, proceduru o upravljanju medicinskim otpadom. Indikator je ispunjen ukoliko se dostave na uvid ažurirani traženi pisani dokumenti.
- B. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura u službama Zavoda za stomatologiju da bi utvrdili postojanje ažurirane procedure, u pisanoj formi, za kontrolu infekcije, a kroz razgovor sa zaposlenima utvrditi da li im je dostupna. Indikator je ispunjen ukoliko se dostave na uvid ažurirani traženi pisani dokumenti u službama Zavoda za stomatologiju,

te ukoliko svi anketirani zaposleni u službama potvrđuju da im je procedura za kontrolu infekcije dostupna u službi.

- C. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li je imenovana odgovorna osoba za kontrolu infekcije u Zavodu za stomatologiju. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid dokumentacija kojom je imenovana odgovorna osoba za kontrolu infekcije.

Kriterijum 1.5.1.2 Zavod za stomatologiju sprovodi obuku zaposlenih za kontrolu infekcije.

- §A. Zavod za stomatologiju ima program edukacije o kontroli infekcije za zaposlene Zavoda za stomatologiju koji uključuje, ali se ne ograničava na teme:
- čišćenje, dezinfekciju i dekontaminaciju prostorija,
  - čišćenje i dezinfekciju radnih površina,
  - pranje ruku,
  - korištenje lične zaštitne opreme,
  - prevencija izlaganja virusima koji se prenose putem krvi i profilaksu u slučaju izlaganja tim virusima,
  - odlaganje oštih predmeta,
  - dekontaminacije i sterilizacije medicinskih uređaja i instrumenata,
  - upravljanje medicinskim otpadom, (razgovor sa rukovodstvom, pregled dokumentacije).
- §B. Zavod za stomatologiju ima godišnji plan edukacije o kontroli infekcije za zaposlene članove timova (uvid u plan).
- §C. Svi zaposleni Zavoda za stomatologiju uključeni u proces sterilizacije prošli su obuku o kontroli infekcije, o čemu se vodi evidencija (pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa rukovodstvom Zavoda za stomatologiju i pregledom dokumentacije utvrditi da li postoji program edukacije osoblja o kontroli infekcije i da li uključuje, ali se ne ograničava na: čišćenje, dezinfekciju i dekontaminaciju prostorija, čišćenje i dezinfekciju radnih površina, pranje ruku, korišćenje lične zaštitne opreme, prevencija izlaganja virusima koji se prenose putem krvi i profilaksu u slučaju izlaganja tim virusima, odlaganje oštih predmeta, dekontaminacija i sterilizacija medicinskih uređaja i instrumenata, upravljanje medicinskim otpadom. Indikator je ispunjen ukoliko rukovodstvo potvrđuje postojanje programa edukacije, te ukoliko dostavi na uvid ocjenjivačima program edukacije o kontroli infekcije za zaposlene Zavoda za stomatologiju, koji uključuje, ali se ne ograničava na navedene teme.

- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid godišnji plan edukacije zaposlenih o kontroli infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko rukovodstvo Zavoda za stomatologiju dostavi na uvid ocjenjivačima godišnji plan edukacije o kontroli infekcije za zaposlene.
- C. Ocjenjivači će pregledati evidenciju o obuci o kontroli infekcije da bi utvrdili da li su svi zaposleni Zavoda za stomatologiju uključeni u proces sterilizacije prošli obuku o kontroli infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima na uvid dostave sertifikati/potvrde i evidencija o provedenoj obuci.

Kriterijum 1.5.1.3 Zavod za stomatologiju sprovodi mjere kontrole infekcije nad zaposlenima.

- §A. U Zavodu za stomatologiju se provode periodični sistematski pregledi zaposlenih u skladu sa zahtjevima radnog mjesta i o tome se vodi evidencija (razgovor, pregled evidencije).
- §B. U Zavodu za stomatologiju se sprovodi obavezna imunizacija zaposlenih protiv hepatitisa B, o čemu se vodi evidencija (pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa rukovodstvom Zavoda za stomatologiju utvrditi da li se obavljaju periodični sistematski pregledi zaposlenih u skladu sa zahtjevima radnog mjesta, te pregledati evidenciju o obavljenim sistematskim pregledima. Indikator je ispunjen ako rukovodstvo Zavoda za stomatologiju potvrđuje da se obavljaju periodični sistematski pregledi zaposlenih u skladu sa zahtjevima radnog mjesta, te ukoliko se ocjenjivaču dostavi na uvid evidencija o obavljenim sistematskim pregledima.
- B. Ocjenjivači će pregledati evidenciju o vakcinisanom osoblju da bi utvrdili da li se sprovodi obavezna imunizacija protiv hepatitisa B. Indikator je ispunjen ako se ocjenjivačima dostavi na uvid evidencija o adekvatno sprovedenoj imunizaciji zaposlenih Zavoda za stomatologiju.

Kriterijum 1.5.1.4 U Zavodu za stomatologiju se sprovodi nadzor nad mjerama kontrole infekcije.

- §A. Zavod za stomatologiju ima program nadzora mjera kontrole infekcije u cijeloj ustanovi, koji obuhvata prikupljanje, analizu i distribuciju podataka (pregled dokumentacije).
- §B. Zavod za stomatologiju ima godišnji/mjesečni plan nadzora nad mjerama kontrole infekcije (uvid u plan).
- §C. Postoji evidencija o sprovedenom nadzoru i nalazima utvrđenim tokom nadzora (pregled evidencije).
- §D. Preventivne i protivepidemijske mjere predlaže, planira i sprovodi glavna sestra ustanove, o čemu se vodi evidencija (razgovor sa osobom odgovornom za kontrolu infekcije, pregled evidencije).

- §E. U Zavodu za stomatologiju vrši se evaluacija provedenih mjera kontrole infekcije, najmanje jednom godišnje, o čemu se vodi evidencija (razgovor sa osobom odgovornom za kontrolu infekcije, pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati dokumentaciju da bi utvrdili da li postoji program nadzora nad mjerama kontrole infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid program nadzora nad mjerama kontrole infekcije za cijeli Zavod za stomatologiju, koji obuhvata prikupljanje, analizu i distribuciju podataka.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid godišnji/mjesečni plan nadzora nad mjerama kontrole infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid godišnji/ mjesečni plan nadzora nad mjerama kontrole infekcije za cijeli Zavod za stomatologiju.
- C. Ocjenjivači će pregledati evidenciju o sprovedenom nadzoru u cijelom Zavodu za stomatologiju, te nalaze utvrđene tokom nadzora. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima na uvid dostavi evidencija o sprovedenom nadzoru, te nalazima utvrđenim tokom nadzora.
- D. Ocjenjivači će kroz razgovor sa odgovornim licem i pregledom evidencije utvrditi da li preventivne i protivepidemijske mjere predlaže, planira i sprovodi glavna sestra ustanove. Indikator je ispunjen ukoliko odgovorna osoba potvrđuje i dostavi na uvid ocjenjivačima evidenciju o sprovedenim preventivnim i protivepidemijskim mjerama.
- E. Ocjenjivači će kroz razgovor sa osobom odgovornom za kontrolu infekcije i pregledom evidencije utvrditi da li se u Zavodu za stomatologiju, najmanje jednom godišnje, vrši evaluacija provedenih mjera kontrole infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko odgovorna osoba potvrđuje da se u Zavodu, najmanje jednom godišnje, vrši evaluacija provedenih mjera kontrole infekcije, te ukoliko dostavi na uvid ocjenjivačima evidenciju o sprovedenoj evaluaciji kontrole infekcije.

Kriterijum 1.5.1.5 Mjere predostrožnosti za kontrolu infekcije sprovode se i nad pacijentima.

- §A. U Zavodu za stomatologiju koriste se čaše, sisaljke, ubrusi, igle i šprice za jednokratnu upotrebu, koje se koriste samo jednom, na jednom pacijentu i onda odbacuju kao infektivni otpad (direktno posmatranje).
- §B. Članovi timova potvrđuju da imaju zaštitnu opremu (zaštitne naočari, komprese/pregače) za pacijente na raspolaganju, te da je koriste da zaštite pacijente kada postoji opasnost od poprskavanja pacijenata krvlju ili tjelesnim tečnostima, odnosno kada se stvara određena količina aerosola (razgovor sa članovima timova, direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li se čaše, sisaljke, ubrusi, igle i šprice za jednokratnu upotrebu koriste samo jednom, na jednom pacijentu i onda odbacuju kao infektivni otpad. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da se predmeti za jednokratnu upotrebu koriste samo jednom, na jednom pacijentu i onda odbacuju kao infektivni otpad.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li imaju ličnu zaštitnu opremu za pacijente na raspolaganju (zaštitne naočari, komprese/pregače...), te da li je koriste da zaštite pacijenta kada postoji opasnost od poprskavanja pacijenata krvlju ili tjelesnim tečnostima, odnosno kada se stvara određena količina aerosola. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova potvrđuju da imaju ličnu zaštitnu opremu za pacijente i način na koji se koristi, te ukoliko ocjenjivačima dostave na uvid ličnu zaštitnu opremu za pacijente.

ČIŠĆENJE PROSTORIJA I RADNIH POVRŠINA

Standard 1.5.2   Zavod za stomatologiju ima prostorije i opremu koje se održavaju i čiste na način da se smanji rizik od infekcije.

Kriterijum 1.5.2.1   Prilikom održavanja higijene prostorija sprovode se odgovarajuće procedure za čišćenje, dezinfekciju i dekontaminaciju prostorija.

- §A. Službe imaju raspored/plan čišćenja, dezinfekcije i dekontaminacije, koji uključuje površine, predmete i opremu koje se čiste, kao i hemikalije koje se koriste pri čišćenju (uvid u plan).
- §B. Osoblje koje čisti prostorije i radne površine vodi redovnu evidenciju o čišćenju (pregled evidencije).
- §C. Prostorije u Zavodu za stomatologiju su vidljivo čiste (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će u službama tražiti na uvid raspored/plan čišćenja, dezinfekcije i dekontaminacije, da bi utvrdili da li on uključuje površine i predmete koji se čiste, kao i hemikalije koje se koriste pri čišćenju. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid raspored/plan čišćenja, dezinfekcije i dekontaminacije, koji uključuje površine i predmete koji se čiste, kao i hemikalije koje se koriste pri čišćenju.
- B. Ocjenjivači će u službama pregledati evidenciju o čišćenju da bi utvrdili da li se evidencija redovno vodi, sa upisanim datumima i potpisima osoba koje su izvršile čišćenje. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid evidencija sa navedenim podacima.
- C. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ocijeniti da li su prostorije u Zavodu za stomatologiju čiste. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da su prostorije u Zavodu za stomatologiju vidljivo čiste.

Kriterijum 1.5.2.2 Sredstva i oprema za čišćenje i dezinfekciju u Zavodu za stomatologiju koriste se i čuvaju na siguran način.

- §A. Zavod za stomatologiju ima pisano uputstvo za skladištenje i odgovarajuće korištenje sredstava za čišćenje i dezinfekciju (pregled uputstva).
- §B. Ostava za sredstva i opremu za čišćenje i dezinfekciju ili ormari omogućuju sigurno skladištenje sredstava i opreme za čišćenje i dezinfekciju (direktan uvid).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati pisano uputstvo za etiketiranje, skladištenje i odgovarajuće korištenje sredstava za čišćenje, uključujući i rotaciju sredstava na bazi iskorištenja sredstava prije isteka roka upotrebe. Indikator je ispunjen ukoliko se takvo uputstvo dostavi na uvid ocjenjivačima.
- B. Ocjenjivači će pregledati način skladištenja sredstava i opreme za čišćenje i dezinfekciju da bi utvrdili da li se skladištenje vrši na siguran način (izvan prostorije za preglede i intervencije pacijenata, van dometa pacijenata, zaključano). Indikator je ispunjen ukoliko se sredstva i oprema za čišćenje i dezinfekciju skladište na siguran način (izvan prostorije za preglede i intervencije pacijenata, van dometa pacijenata, zaključano).

HIGIJENA RUKU**Standard 1.5.3 Zaposleni u Zavodu za stomatologiju pravilno i pravovremeno održavaju higijenu ruku u cilju smanjenja rizika od infekcije.****Kriterijum 1.5.3.1 Zaposleni u službama Zavoda za stomatologiju provode proceduru pranja ruku.**

- §A. Mjesta za pranje ruku u svim prostorijama, koje članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju koriste za pregled i tretman pacijenata, opskrbljena su priborom za pranje ruku (direktno posmatranje).
- §B. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju su upoznati sa procedurom pranja ruku, te potvrđuju da peru ruke i prije i poslije svakog direktnog kontakta sa pacijentima, odnosno, prije i poslije stavljanja rukavica za jednokratnu upotrebu (razgovor sa članovima timova).
- §C. Članovi tima u službama Zavoda za stomatologiju potvrđuju da se prije provođenja aseptičnih tehnika, kontakta sa imunokompromitovanim pacijentima, stavljanja rukavica i izvođenja malih hirurških ili rutinskih dentalnih procedura, nakon pranja ruku u ruke utrljava dezinficijens na bazi alkohola (razgovor sa članovima timova).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li su mjesta za pranje ruku u svim prostorijama, koje članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju koriste za pregled i tretman pacijenata, opskrbljena priborom za pranje ruku (tečnim sapunom i papirnatim ubrusima za jednokratnu upotrebu). Indikator je ispunjen ako ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da su mjesta za pranje ruku u svim prostorijama za pregled i tretman pacijenata opskrbljena priborom za pranje ruku (tečnim sapunom i papirnatim ubrusima za jednokratnu upotrebu).
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova u službama Zavoda za stomatologiju tražiti da opišu proceduru pranja ruku, te utvrditi da li peru ruke i prije i poslije bilo kakvog direktnog kontakta sa pacijentima, odnosno prije i poslije stavljanja rukavica. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju opisuju proceduru pranja ruku, te potvrđuju da peru ruke i prije i poslije bilo kakvog direktnog kontakta sa pacijentima, odnosno, prije i poslije stavljanja rukavica za jednokratnu upotrebu.
- C. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova u službama Zavoda za stomatologiju utvrditi da li se prije provođenja aseptičnih tehnika, kontakta sa imunokompromitovanim pacijentima, stavljanja rukavica i izvođenja malih hirurških ili rutinskih dentalnih procedura nakon pranja ruku u ruke utrljava dezinficijens na bazi alkohola. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova potvrđuju da u navedenim situacijama nakon pranja ruku u ruke utrljavaju dezinficijens na bazi alkohola.

LIČNA ZAŠTITNA OPREMA**Standard 1.5.4 Zaposleni u Zavodu za stomatologiju pravilno i pravovremeno koriste ličnu zaštitnu opremu u cilju smanjenja rizika od infekcije.****Kriterijum 1.5.4.1 Zaposleni u službama Zavoda za stomatologiju koriste ličnu zaštitnu opremu.**

- §A. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju potvrđuju da im je lična zaštitna oprema na raspolaganju, te da se koristi u skladu sa procedurom o korištenju lične zaštitne opreme (razgovor sa članovima timova, direktno posmatranje).
- §B. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju potvrđuju da rukavice za jednokratnu upotrebu koriste uvijek kada je moguć kontakt sa krvlju, pljuvačkom ili mukoznim membranama pacijenta (razgovor sa članovima timova, direktno posmatranje).
- §C. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju potvrđuju da rukavice za jednokratnu upotrebu odbacuju nakon završetka rada sa pacijentom kao infektivni otpad, a za svakog novog pacijenta koriste nove rukavice (razgovor sa članovima timova, direktno posmatranje).

- §D. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju potvrđuju da maske za lice koriste uvijek kada postoji opasnost prenošenja infekcije kapljičnim putem sa zdravstvenog profesionalca na pacijenta i obrnuto (razgovor sa članovima timova).
- §E. Članovi timova u službama Zavod za stomatologiju na početku radnog dana oblače čiste radne mantile. Radni mantili se mijenjaju u toku radnog dana ukoliko su vidno kontaminirani (direktno posmatranje, razgovor sa članovima timova)

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova u službama Zavoda za stomatologiju utvrditi da li se lična zaštitna oprema koristi u skladu sa procedurom o korištenju lične zaštitne opreme, a direktnim posmatranjem utvrditi da li je lična zaštitna oprema na raspolaganju članovima timova. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova u službama Zavoda potvrđuju da se lična zaštitna oprema koristi u skladu sa procedurom o kontroli infekcije, te ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da je lična zaštitna oprema na raspolaganju članovima timova.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova u službama Zavoda za stomatologiju i direktnim posmatranjem utvrditi da li uvijek koriste rukavice za jednokratnu upotrebu kada je moguć kontakt sa krvlju, pljuvačkom ili mukoznim membranama pacijenta. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova u službama Zavoda potvrđuju da uvijek koriste rukavice za jednokratnu upotrebu kada je moguć kontakt sa krvlju, pljuvačkom ili mukoznim membranama pacijenta, te ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da se rukavice za jednokratnu upotrebu koriste na navedeni način.
- C. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova u službama Zavoda za stomatologiju i direktnim posmatranjem utvrditi da li rukavice za jednokratnu upotrebu odbacuju nakon završetka rada sa pacijentom, a za svakog novog pacijenta koriste nove rukavice. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova u službama Zavoda potvrđuju da rukavice za jednokratnu upotrebu odbacuju nakon završetka rada sa pacijentom, a za svakog novog pacijenta koriste nove rukavice, te ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da se rukavice za jednokratnu upotrebu koriste na navedeni način.
- D. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova u službama Zavoda za stomatologiju utvrditi da li maske za lice koriste uvijek kada postoji opasnost prenošenja infekcije kapljičnim putem sa zdravstvenog profesionalca na pacijenta i obrnuto. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova u službama Zavoda potvrđuju da maske za lice koriste u navedenim situacijama.
- E. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi postojanje rezervnih radnih mantila i mantila koji su spremljeni za naredni dan. Također će kroz razgovor sa članovima timova u službama Zavoda za stomatologiju utvrditi da li se mantili koje nosi osoblje mijenjaju, ukoliko su vidno kontaminirani. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde postojanje rezervnih radnih mantila i radnih mantila koji su spremni za naredni radni dan, te ukoliko članovi timova potvrđuju da se mantili mijenjaju navedenim intenzitetom.

PREVENCIJA IZLAGANJA VIRUSIMA KOJI SE PRENOSE PUTEM KRVI

Standard 1.5.5 Zaposleni u Zavodu za stomatologiju upravljaju rizikom izlaganja virusima koji se prenose putem krvi u cilju smanjenja rizika od infekcije.

Kriterijum 1.5.5.1 Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju provode proceduru za prevenciju izlaganja virusima koji se prenose putem krvi i profilaksu u slučaju izlaganja tim virusima.

- §A. Članovi tima u službama Zavoda za stomatologiju su upoznati sa procedurom za prevenciju izlaganja virusima koji se prenose putem krvi i profilaksu u slučaju izlaganja tim virusima (razgovor sa članovima timova).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti od članova timova u službama Zavoda za stomatologiju da opišu proceduru za prevenciju izlaganja virusima koji se prenose putem krvi, kao i profilaksu nakon izlaganja tim virusima (samostalnu ili kao sastavni dio procedure o kontroli infekcije). Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova opisuju proceduru.

Kriterijum 1.5.5.2 Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju bezbjedno odlažu oštre predmete.

- §A. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju opisuju kako bezbjedno odlažu korištene oštre predmete (razgovor sa članovima tima).
- §B. Kontejneri u koje se odbacuju oštri predmeti ne mogu se probiti iglom, vodonepropusni su i ne predstavljaju opasnost za osoblje ili pacijente (direktno posmatranje).
- §C. Kontejneri za oštre predmete pravilno se koriste: ne prepunjavaju se, ne otvaraju se da bi se oštri predmeti prebacili u druge kontejnere, čuvaju se izvan dometa djece i nisu smješteni na podu (direktno posmatranje).
- §D. Kontejneri za oštre predmete šalju se na spaljivanje kada su napunjeni do $\frac{3}{4}$ zapremine (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti od članova timova u službama Zavoda za stomatologiju da opišu proceduru o odlaganju korištenih oštrih predmeta (samostalnu ili kao sastavni dio procedure o kontroli infekcije). Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova opisuju proceduru.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ocijeniti da li kontejneri u koje se odbacuju oštri predmeti imaju sledeće karakteristike: ne mogu se probiti iglom, vodonepropusni su i ne predstavljaju opasnost za osoblje ili pacijente. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači

direktnim posmatranjem utvrde postojanje kontejnera navedenih karakteristika u službama Zavoda za stomatologiju.

- C. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li se kontejneri za oštre predmete pravilno koriste: ne prepunjavaju se, ne otvaraju se da bi se oštri predmeti prebacili u druge kontejnere, nalaze se izvan dometa djece i nisu smješteni na podu. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da se kontejneri za oštre predmete koriste na navedeni način.
- D. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li se kontejneri za odlaganje oštih predmeta šalju na spaljivanje kada se napune do $\frac{3}{4}$ njihove zapremine. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da se kontejneri za oštre predmete šalju na spaljivanje na navedeni način.

Kriterijum 1.5.5.3 U službama Zavoda za stomatologiju sprovode se mjere predostrožnosti u cilju smanjenja rizika od uboda iglom.

- §A. U službama Zavoda za stomatologiju korišćene igle se ne savijaju, ne lome i ne vraćaju u poklopac nakon upotrebe, osim u posebnim okolnostima (npr. kada je iz bilo kojih razloga onemogućeno odlaganje igle odmah nakon upotrebe u kontejner za oštre predmete) (razgovor sa članovima timova).
- §B. U službama Zavoda za stomatologiju vodi se evidencija uboda iglom osoblja (pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova u službama Zavoda za stomatologiju utvrditi da li se korišćene igle koriste na sledeći način: ne savijaju se, ne lome i ne vraćaju u poklopac nakon upotrebe, osim u posebnim okolnostima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova potvrđuju da se korišćene igle ne savijaju, ne lome i ne vraćaju u poklopac nakon upotrebe, osim u posebnim okolnostima.
- B. Ocjenjivači će u službama Zavoda za stomatologiju pregledati evidenciju uboda iglom osoblja. Indikator je ispunjen ukoliko se evidencija sa potrebnim podacima (datum, vrijeme, podaci o osobi koja se ubola iglom, podaci o osobi koja evidentira neželjeni događaj...) dostavi na uvid ocjenjivačima (samostalna ili u sklopu evidencije neželjenih događaja).

DEKONTAMINACIJA I STERILIZACIJA INSTRUMENATA I UREĐAJA

Standard 1.5.6 Stomatološki instrumenti i uređaji se dekontaminiraju prije upotrebe i bilo kakvim povezanim rizicima se sigurno upravlja.

Kriterijum 1.5.6.1 U Zavodu za stomatologiju se sprovodi adekvatno proces dekontaminacije stomatoloških instrumenata i uređaja.

- §A. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju su upoznati sa procedurom dekontaminacije, koja sadrži sve odgovarajuće aspekte dekontaminacije, npr. čišćenje, dezinfekciju, pregled, pakovanje, odlaganje, sterilizaciju, transport i skladištenje instrumenata (razgovor sa članovima timova).
- §B. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju odgovorni za proces dekontaminacije obučeni su za izvođenje dekontaminacije (pregled dokumentacije).
- §C. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju odgovorni za proces dekontaminacije vode evidenciju o njenom izvođenju (pregled evidencije).
- §D. Prostor u kom se vrši dekontaminacija je na razumnoj udaljenosti od pacijenta (ukoliko se proces odvija u prostoriji za preglede i intervencije) ili je to posebna prostorija, a unutar prostora postoji jednosmjerni protok instrumenata od kontaminiranog do čistog područja (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti od članova timova u službama Zavoda za stomatologiju da opišu proceduru dekontaminacije, koja sadrži sve odgovarajuće aspekte dekontaminacije, npr. čišćenje, dezinfekciju, pregled, pakovanje, odlaganje, sterilizaciju, transport i skladištenje instrumenata (samostalnu ili kao sastavni dio procedure o kontroli infekcije). Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova opisuju proceduru.
- B. Ocjenjivači će u službama Zavoda za stomatologiju tražiti na uvid dokumentaciju o obuci članova timova odgovornih za proces dekontaminacije. Ova obuka može biti provedena i u sklopu obuke o kontroli infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko se dokaz o takvoj obuci članova timova odgovornih za proces dekontaminacije dostavi na uvid ocjenjivačima.
- C. Ocjenjivači će u službama Zavoda za stomatologiju pregledati evidenciju o izvođenju dekontaminacije potvrđenu potpisom odgovorne osobe. Indikator je ispunjen ukoliko se evidencija sa navedenim podacima dostavi na uvid ocjenjivačima.
- D. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li je prostor u kom se vrši dekontaminacija na razumnoj udaljenosti od pacijenta (ukoliko se proces odvija u prostoriji za preglede i intervencije), ili postoji posebna prostorija u kojoj se odvija proces dekontaminacije. Također će utvrditi da li unutar tog prostora postoji jednosmjerni

protok instrumenata od kontaminiranog do čistog područja (npr. dva odvojena lavaboa za proces dekontaminacije, koji se ne koriste za pranje ruku osoblja). Indikator je ispunjen ukoliko je prostor u kom se vrši dekontaminacija na razumnoj udaljenosti od pacijenta (ukoliko se proces odvija u prostoriji za preglede i intervencije) ili je to posebna prostorija, te ukoliko unutar prostora postoji jednosmjerni protok instrumenata od kontaminiranog do čistog područja.

Kriterijum 1.5.6.2 U Zavodu za stomatologiju obezbjeđuje se sterilizacija instrumenata u skladu sa dobrom praksom sterilizacije.

- §A. Zavod za stomatologiju ima pisani protokol za sterilizaciju instrumenata, koji može biti u sastavu procedure dekontaminacije (pregled dokumentacije).
- §B. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju zaduženi za sterilizaciju instrumenata opisuju protokol za sterilizaciju (razgovor sa članovima timova).
- §C. U službama Zavoda za stomatologiju vodi se knjiga/dnevnik sterilizacije instrumenata (pregled dokumentacije).
- §D. Instrumenti za jednokratnu upotrebu koriste se samo jednom, na jednom pacijentu i onda odbacuju kao infektivni otpad (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li u Zavodu za stomatologiju postoji pisani protokol za sterilizaciju instrumenata, u skladu sa dobrom praksom sterilizacije, koji može biti u sastavu procedure dekontaminacije. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid pisani protokol za sterilizaciju instrumenata, u skladu sa dobrom praksom sterilizacije.
- B. Ocjenjivači će tražiti od članova timova zaduženih za sterilizaciju u službama Zavoda za stomatologiju da opišu protokol za sterilizaciju instrumenata. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova zaduženi za sterilizaciju opisuju protokol za sterilizaciju instrumenata.
- C. Ocjenjivači će pregledom knjige/dnevnika sterilizacije instrumenata u službama Zavoda za stomatologiju utvrditi da li se knjiga/dnevnik ažurno vodi. Indikator je ispunjen ukoliko se knjiga/dnevnik sterilizacije dostavi na uvid ocjenjivačima i ukoliko su podaci u njoj ažurirani.
- D. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem u službama Zavoda za stomatologiju utvrditi da li se instrumenti za jednokratnu upotrebu (npr. igle i šprice, skalpeli...) koriste samo jednom, na jednom pacijentu i onda odbacuju kao infektivni otpad. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da se instrumenti za jednokratnu upotrebu koriste na navedeni način.

Kriterijum 1.5.6.3 Rezultati procesa sterilizacije se dokumentuju.

- §A. Zapisi o sterilizaciji čuvaju se godinu dana nakon završene sterilizacije, a uključuju: spisak predmeta-materijala koji su sterilisani, dnevni test funkcionalnosti sterilizacije, oznaku serije i ime rukovaoca (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije u službama Zavoda za stomatologiju utvrditi da li se zapisi o sterilizaciji čuvaju unazad godinu dana, te da li sadrže: spisak predmeta-materijala koji su sterilisani, dnevni test funkcionalnosti sterilizacije, testiranje na spore, oznaku serije i ime rukovaoca. Indikator je ispunjen ukoliko postoje zapisi o sterilizaciji unazad godinu dana, te ukoliko zapisi sadrže navedene parametre.

UPRAVLJANJE MEDICINSKIM OTPADOM**Standard 1.5.7 Zavod za stomatologiju ima definisan sistem upravljanja medicinskim otpadom.****Kriterijum 1.5.7.1 Zavod za stomatologiju ima odgovarajuće dokumentovane postupke o upravljanju medicinskim otpadom.**

- §A. Zavod za stomatologiju ima pravilnik ili plan, te proceduru o upravljanju medicinskim otpadom (uvid u pravilnik, plan ili proceduru).
- §B. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju su upoznati sa pravilnikom ili planom, te procedurom o upravljanju medicinskim otpadom (razgovor sa zaposlenima).
- §C. U Zavodu za stomatologiju je imenovana odgovorna osoba za upravljanje medicinskim otpadom (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid pravilnik ili plan, te proceduru o upravljanju medicinskim otpadom, samostalnu ili kao dio procedure o kontroli infekcije. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija (pravilnik, plan ili procedura).
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa zaposlenima (kojih je najmanje 2, a najviše 7) utvrditi da li su upoznati sa pravilnikom ili planom, te procedurom o upravljanju medicinskim otpadom. Indikator je ispunjen ukoliko zaposleni opisuju sadržaj pravilnika ili plana, te procedure o upravljanju medicinskim otpadom.
- C. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li je ustanova imenovala odgovornu osobu za upravljanje medicinskim otpadom. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid dokumentacija kojom je imenovana odgovorna osoba za upravljanje medicinskim otpadom.

Kriterijum 1.5.7.2 Zavod za stomatologiju provodi pravilno odlaganje i uklanjanje medicinskog i drugog otpada u cilju zaštite osoblja, radne i životne sredine.

- §A. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju su upoznati s pisanim dokumentima koji se odnose na vrste otpada, način bezbjednog uklanjanja i odlaganja (razgovor sa zaposlenima, pregled dokumentacije).
- §B. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju prolaze periodičnu obuku o pravilnom prikupljanju i odlaganju medicinskog i drugog otpada, o čemu postoji datirana pisana evidencija (pregled evidencije).
- §C. Periodičnu obuku članova timova u službama Zavoda provodi osoba odgovorna za upravljanje otpadom na nivou ustanove (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa zaposlenima (kojih je najmanje 2, a najviše 7) utvrditi da li su svi članovi timova upoznati sa sadržajem dokumenata koji se odnose na vrste otpada, načinom odlaganja i uklanjanja otpada, a pregledom dokumentacije utvrditi postojanje ovih dokumenata samostalnih ili kao dio procedure o upravljanju medicinskim otpadom. Indikator je ispunjen ukoliko svi anketirani zaposleni opisuju dokumente, te ukoliko se dokumenti samostalni, ili kao dio procedure o upravljanju medicinskim otpadom dostave na uvid ocjenjivačima.
- B. Ocjenjivači će pregledati evidenciju da bi utvrdili da li se za sve članovi timova organizuje periodična obuka (minimum svake 4 godine) o pravilnom prikupljanju i odlaganju medicinskog i drugog otpada. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena evidencija.
- C. Ocjenjivači će pregledati dokumentaciju da bi utvrdili da li periodičnu obuku o pravilnom prikupljanju i odlaganju otpada sprovodi odgovorna osoba za upravljanje otpadom na nivou Zavoda za stomatologiju. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana tražena dokumentacija.

Kriterijum 1.5.7.3 Zavod za stomatologiju obezbjeđuje pravilno razdvajanje i zbrinjavanje medicinskog otpada.

- §A. Pravilno razdvajanje medicinskog otpada vrši se u odnosu na vrstu medicinskog otpada, stepen i vrstu opasnosti po okolinu (razgovor sa odgovornom osobom).
- §B. Pravilno razdvajanje vrši se u odgovarajuću vrstu ambalaže (kontejnera) koja ima međunarodno priznati sistem kodnih boja (direktno posmatranje).

- §C. Sva ambalaža (kontejneri i kese) za odlaganje i skladištenje medicinskog otpada ima vidne i odgovarajuće oznake (direktno posmatranje).
- §D. Skladištenje medicinskog otpada u Zavodu za stomatologiju do odlaganja ili transporta je na odgovarajućim lokacijama (zatvorena prostorija pod nadzorom odgovornog lica, dovoljno prostrana za prijem maksimalno predviđene količine otpada različitih kategorija, koje se razdvojeno skladište, sa rashladnim uređajima instaliranim zbog otpada sklonog brzom raspadanju, gdje pristup neovlaštenim licima nije dozvoljen) (direktno posmatranje).
- §E. Transport sakupljenog medicinskog otpada iz Zavoda za stomatologiju vrši ovlaštena organizacija, a predaja medicinskog otpada na transport se evidentira (pregled dokumentacije, pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa osobom odgovornom za upravljanje medicinskim otpadom utvrditi da li se vrši pravilno razdvajanje medicinskog otpada u odnosu na vrstu medicinskog otpada, stepen i vrstu opasnosti po okolinu. Indikator je ispunjen ukoliko odgovorna osoba potvrđuje da se vrši pravilno razdvajanje medicinskog otpada u odnosu na vrstu medicinskog otpada, stepen i vrstu opasnosti po okolinu.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li se pravilno razdvajanje medicinskog otpada vrši i u odnosu na odgovarajuću ambalažu koja ima međunarodno priznat sistem kodnih boja. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je ambalaža pravilno kodirana i da se otpad pravilno razdvaja.
- C. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li sva ambalaža (kontejneri) za skladištenje medicinskog otpada ima odgovarajuće i vidne oznake (simbol biohazarda i/ili hemijske opasnosti). Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je vidno označena ambalaža za odlaganje i skladištenje otpada.
- D. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li je skladištenje medicinskog otpada u Zavodu za stomatologiju do odlaganja ili transporta, na odgovarajućim lokacijama (zatvorena prostorija pod nadzorom odgovornog lica, dovoljno prostrana za prijem maksimalno predviđene količine otpada različitih kategorija, koje se razdvojeno skladište, sa rashladnim uređajima instaliranim zbog otpada sklonog brzom raspadanju, gdje pristup neovlaštenim licima nije dozvoljen). Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je otpad do odlaganja ili transporta na lokacijama koje odgovaraju navedenim zahtjevima.
- E. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li Zavod za stomatologiju ima ugovor sa ovlaštenom organizacijom za transport sakupljenog medicinskog otpada, te da li se o predaji medicinskog otpada na transport vodi evidencija. Indikator je ispunjen ukoliko u dokumentaciji postoji ugovor sa ovlaštenom organizacijom za transport medicinskog otpada, te evidencija o predaji medicinskog otpada na transport, potvrđena potpisom odgovorne osobe.

NEŽELJENI DOGAĐAJI

Standard 1.5.8 U Zavodu za stomatologiju postoji sistem izvještavanja i preduzimanja mjera pri neželjenim događajima.

Kriterijum 1.5.8.1 Zaposleni Zavoda za stomatologiju upoznati su sa situacijama koje se definišu kao neželjeni događaji, kao i sa načinom izvještavanja o neželjenim događajima.

- §A. Postoji pisana procedura koja definiše neželjene događaje, način vođenja evidencije, izvještavanje rukovodstva o neželjenim događajima, te provođenje adekvatnih mjera (pregled knjige procedura).
- §B. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju su upoznati sa procedurom o neželjenim događajima (razgovor sa zaposlenima).
- §C. U Zavodu za stomatologiju se vodi evidencija o neželjenim događajima koji uključuju ali se ne ograničavaju na: neočekivanu smrt pacijenta, bilo koju ozljedu pacijenta izazvanu procesom pružanja stomatološke zaštite, ubod iglom osoblja, neželjene događaje vezane za lijekove, nesreće na poslu, slučajevi nasilja prema osoblju, nesreće pri rukovanju sa opremom, provale (pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura Zavoda za stomatologiju da bi utvrdili da li sadrži ažuriranu proceduru koja definiše neželjene događaje, način vođenja evidencije i izvještavanje rukovodstva o neželjenim događajima. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena procedura.
- B. Ocjenjivači će tražiti od članova timova u službama Zavoda za stomatologiju da opišu proceduru o neželjenim događajima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova u službama Zavoda opisuju proceduru.
- C. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije (knjiga incidenata) u službama Zavoda za stomatologiju utvrditi da li se vodi evidencija o neželjenim događajima. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da postoji pisana evidencija sa potrebnim informacijama o neželjenom događaju (vrsta, vrijeme, mjesto).

Kriterijum 1.5.8.2 U Zavodu za stomatologiju se preduzimaju odgovarajuće aktivnosti u slučajevima neželjenih događaja.

- §A. Postoji procedura analize i sprečavanja ponovljenih neželjenih događaja (pregled knjige procedura).
- §B. U službama Zavoda za stomatologiju se provode mjere radi utvrđivanja i minimiziranja rizika (razgovor sa zaposlenima).

- §C. Zavod za stomatologiju prati unutrašnje rizike i trendove (razgovor sa predstavnikom organizacione jedinice za uvođenje, praćenje i poboljšanje kvaliteta i sigurnosti stomatoloških zdravstvenih usluga).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura Zavoda za stomatologiju da bi utvrdili da li sadrži ažuriranu proceduru analize i sprečavanja neželjenih događaja, koja može biti dio procedure koja definiše neželjene događaje, način vođenja evidencije i izvještavanje rukovodstva o neželjenim događajima. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena procedura.
- B. Ocjenjivači će razgovarati sa zaposlenima (kijih je najmanje 2, a najviše 7) da li se i na koji način provode mjere radi utvrđivanja i minimiziranja rizika. Indikator je ispunjen ukoliko zaposleni opisuju način i nabrajaju mjere pomoću kojih se vrši minimiziranje rizika.
- C. Ocjenjivači će kroz razgovor sa predstavnikom organizacione jedinice za uvođenje, praćenje i poboljšanje kvaliteta i sigurnosti stomatoloških zdravstvenih usluga utvrditi na koji način se u Zavodu za stomatologiju prate unutrašnji rizici i trendovi. Indikator je ispunjen ukoliko predstavnici organizacione jedinice za uvođenje, praćenje i poboljšanje kvaliteta i sigurnosti stomatoloških zdravstvenih usluga ocjenjivačima pojasne način na koji se u Zavodu za stomatologiju prate unutrašnji rizici i trendovi.

BEZBJEDNOST PACIJENATA, POSJETILACA I ZAPOSLENIH

Standard 1.5.9 U Zavodu za stomatologiju postoje mjere bezbjednosti kojim se osigurava da pacijenti, posjetioci, zaposleni i imovina budu bezbjedni.

Kriterijum 1.5.9.1 Zavod za stomatologiju ima program upravljanja bezbjednošću.

- §A. Program upravljanja bezbjednošću uključuje: fizičko-tehničko obezbjeđenje, protivpožarnu zaštitu, bezbjednost medicinske opreme, bezbjednost instalacija, upravljanje infrastrukturom, postupanje u vanrednim okolnostima (uvid u dokumentaciju).
- §B. U Zavodu za stomatologiju je imenovana osoba odgovorna za bezbjednost, koja ima jasno definisane zadatke (pregled dokumentacije).
- §C. Svi novozaposleni prolaze obuku za upoznavanje sa programom upravljanja bezbjednošću i pridruženim planovima, o čemu se vodi evidencija (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid program upravljanja bezbjednošću, te utvrditi da li on uključuje fizičko-tehničko obezbjeđenje, protivpožarnu zaštitu, bezbjednost medicinske opreme, bezbjednost instalacija, upravljanje infrastrukturom, postupanje u vanrednim

okolnostima. Indikator je ispunjen ukoliko se program upravljanja bezbjednošću dostavi na uvid ocjenjivačima, te ukoliko sadrži navedeno.

- B. Ocjenivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li je ustanova imenovala osobu odgovornu za bezbjednost, koja ima jasno definisane zadatke. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid dokumentacija kojom je imenovana osoba odgovorna za bezbjednost u Zavodu za stomatologiju, sa jasno definisanim zadacima.
- C. Ocjenjivači će uvidom u dokumentaciju utvrditi da li svi novozaposleni prolaze obuku za upoznavanje sa programom upravljanja bezbjednošću i pridruženim planovima (postojanje potvrda/sertifikata...), te pregledati evidenciju o obuci. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid potvrde/sertifikati obuke novozaposlenih za upoznavanje sa programom upravljanja bezbjednošću i pridruženim planovima, te ukoliko se dostavi na uvid evidencija o obuci.

Kriterijum 1.5.9.2 Zavod za stomatologiju primjenjuje procedure vezane za bezbjednost pacijenata, posjetilaca, zaposlenih i imovine.

- §A. Zavod za stomatologiju ima procedure vezane za bezbjednost koje uključuju, ali se ne ograničavaju na: bezbjedno čuvanje ličnih stvari pacijenta, postupanje sa izgubljenim i nađenim stvarima, stupanje u kontakt sa policijom u slučaju potrebe, postupanje sa nasilnim pacijentom/pratiocima (pregled knjige procedura).
- §B. Zaposleni Zavoda za stomatologiju su upoznati sa procedurama vezanim za bezbjednost (razgovor sa zaposlenima).
- §C. Svi zaposleni imaju ličnu identifikacionu karticu istaknutu na vidnom mjestu (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi utvrdili da li sadrži procedure vezane za bezbjednost koje uključuju, ali se ne ograničavaju na: bezbjedno čuvanje ličnih stvari pacijenta, postupanje sa izgubljenim i nađenim stvarima, stupanje u kontakt sa policijom u slučaju potrebe, postupanje sa nasilnim pacijentom/pratiocima. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid tražene procedure.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova u službama Zavoda za stomatologiju (kojih je najmanje 2, a najviše 7) utvrditi da li su upoznati sa procedurama vezanim za bezbjednost pacijenata. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da su članovi timova u službama Zavoda upoznati sa procedurama vezanim za bezbjednost pacijenata.
- C. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ustanoviti da li postoji sistem identifikovanja zaposlenih. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da svi zaposlenici Zavoda za stomatologiju imaju ličnu identifikacionu karticu istaknutu na vidnom mjestu.

Kriterijum 1.5.9.3 Praksa i izlaganje jonizujućem zračenju u medicinske svrhe osigurava zaštitu zdravlja osoblja i pacijenata.

- §A. Zavod za stomatologiju ima važeću licencu za posjedovanje i korištenje izvora jonizujućeg zračenja (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li Zavod za stomatologiju ima važeću licencu za posjedovanje i korištenje izvora jonizujućeg zračenja, izdatu od strane nadležne institucije (Državna regulatorna agencija za radijacionu i nuklearnu bezbjednost BiH). Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid navedena važeća licenca.

Kriterijum 1.5.9.4 Praksa i izlaganje nejonizujućem zračenju u medicinske svrhe osigurava zaštitu zdravlja osoblja i pacijenata.

- §A. Zavod za stomatologiju ima imenovanu odgovornu osobu za primjenu mjera zaštite od nejonizujućih zračenja (pregled dokumentacije).
- §B. Zavod za stomatologiju ima i primjenjuje opremu i sredstva za zaštitu zaposlenih i pacijenata od nejonizujućih zračenja (direktno posmatranje, razgovor sa zaposlenima).
- §C. U Zavodu za stomatologiju vodi se evidencija o izvorima nejonizujućeg zračenja koji se u njoj koriste (pregled evidencije).
- §D. Zavod za stomatologiju vrši periodično ispitivanje izvora nejonizujućeg zračenja u nadležnoj instituciji, o čemu se vodi evidencija (pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li je imenovana osoba za primjenu mjera zaštite od nejonizujućih zračenja u Zavodu za stomatologiju. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid dokumentacija kojom je imenovana osoba odgovorna za primjenu mjera zaštite od nejonizujućih zračenja.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi postojanje opreme i sredstva za zaštitu od nejonizujućih zračenja, a kroz razgovor sa članovima timova utvrditi na koji način se oprema koristi za zaposlene i za pacijente. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde postojanje opreme i sredstva za zaštitu od nejonizujućih zračenja, te ukoliko članovi timova potvrde da opremu koriste za zaštitu zaposlenih i pacijenata od nejonizujućih zračenja.
- C. Ocjenjivači će pregledom evidencije o izvorima nejonizujućeg zračenja koji se koriste u Zavodu za stomatologiju utvrditi da li sadrži neophodne podatke-naziv i tip uređaja, frekvencija, snaga i režim rada. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid evidencija sa navedenim podacima.

- D. Ocjenjivači će pregledom evidencije utvrditi da li Zavod za stomatologiju vrši periodično ispitivanje izvora nejonizujućeg zračenja u nadležnoj instituciji. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid evidencija koja sadrži podatke o periodičnom ispitivanju izvora nejonizujućeg zračenja u nadležnoj instituciji.

OPREMA TIMA

Standard 1.5.10 Medicinska oprema i resursi su odgovarajući i mogu obezbijediti sveobuhvatnu i sigurnu njegu na nivou Zavoda za stomatologiju.

Kriterijum 1.5.10.1 Medicinskom opremom u Zavodu za stomatologiju rukuje se na siguran način.

- §A. Članovi timova prošli su obuku o sigurnom korištenju opreme, u skladu sa svojim domenom rada, o čemu se vodi evidencija (razgovor sa članovima tima, pregled evidencije).
- §B. U ambulanti za oralnu hirurgiju boce sa azotnim oksidom čuvaju se na siguran način (na hladnom, suvom, dobro provjetrenom mjestu, obezbijeđene od mogućih fizičkih oštećenja) (direktno posmatranje).
- §C. Svi dijelovi za udisanje aparata za inhalacionu anesteziju (cijevi, maske, nosna kapica, dijelovi za nos) koriste se prema preporukama proizvođača ili dobavljača (razgovor sa članovima timova).
- §D. Timovi ambulanti za oralnu hirurgiju ima proceduru za svjesnu sedaciju pacijenata (pregled knjige procedura).
- §E. Članovi timova ambulanti za oralnu hirurgiju upoznati su sa procedurom za svjesnu sedaciju pacijenata (razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova i pregledom evidencije utvrditi da li su prošli obuku o sigurnom korištenju opreme, u skladu sa svojim domenom rada. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova potvrđuju da su prošli obuku o sigurnom korištenju opreme, te ukoliko se evidencija o obuci dostavi na uvid ocjenjivačima.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li se boce sa azotnim oksidom čuvaju na siguran način (na hladnom, suvom, dobro provjetrenom mjestu, obezbijeđene od mogućih fizičkih oštećenja). Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da se boce sa azotnim oksidom čuvaju na navedeni način.
- C. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova utvrditi da li se svi dijelovi za udisanje aparata za inhalacionu anesteziju (cijevi, maske, nosna kapica, dijelovi za nos) koriste prema preporukama proizvođača ili dobavljača. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova potvrđuju da se svi dijelovi za udisanje aparata za inhalacionu anesteziju (cijevi, maske, nosna kapica, dijelovi za nos) koriste prema preporukama proizvođača ili dobavljača.

- D. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi utvrdili da li sadrži proceduru za svjesnu sedaciju pacijenata. Indikator je ispunjen ukoliko se tražena procedura dostavi na uvid ocjenjivačima.
- E. Ocjenjivači će tražiti od članova timova da opišu proceduru za svjesnu sedaciju pacijenata. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova opisuju proceduru za svjesnu sedaciju pacijenata.

Kriterijum 1.5.10.2 Medicinska oprema Zavoda za stomatologiju se održava u ispravnom stanju.

- §A. Timovi posjeduju proceduru o redovnoj provjeri ispravnosti opreme, koja uključuje termine periodične provjere ispravnosti najmanje za autoklav ili suvi sterilizator, te za ultrazvučni čistač ili automat za pranje i dezinfekciju instrumenata, ukoliko ih Zavod za stomatologiju ima (pregled knjige procedura).
- §B. Članovi timova odgovorni za održavanje opreme upoznati su sa procedurom o redovnoj provjeri ispravnosti opreme i vode evidenciju o provjeri ispravnosti opreme (razgovor sa članovima timova, pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid knjigu procedura, da bi utvrdili da li sadrži proceduru o redovnoj provjeri ispravnosti opreme, te da li procedura sadrži termine periodične provjere ispravnosti najmanje za autoklav ili suvi sterilizator, te za ultrazvučni čistač ili automat za pranje i dezinfekciju instrumenata, ukoliko ih Zavod ima. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana pisana procedura.
- B. Ocjenjivači će tražiti od članova timova odgovornih za održavanje opreme da opišu proceduru o redovnoj provjeri ispravnosti opreme, te pregledom evidencije utvrditi da li se ažurno vodi. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova opisuju proceduru, te ukoliko ocjenjivačima dostave na uvid evidenciju o tome.

Kriterijum 1.5.10.3 Oprema i materijali u Zavoda za stomatologiju koriste se tako da obezbijede sigurnost pacijenata.

- §A. U Zavodu za stomatologiju koriste se metode za kontrolu kontaminacije sistema na vodu, u skladu sa najboljom praksom (razgovor sa članovima timova).
- §B. Služba za stomatološku protetiku i služba za ortodonciju imaju proceduru o slanju otisaka i protetskih radova u zubotehničku laboratoriju i prijemu otisaka i protetskih radova iz zubotehničke laboratorije (pregled knjige procedura).

- §C. Članovi timova upoznati su sa procedurom o slanju otisaka i protetskih radova u zubotehničku laboratoriju i prijemu otisaka i protetskih radova iz zubotehničke laboratorije (razgovor sa članovima timova).
- §D. Članovi timova vode evidenciju o slanju otisaka i protetskih radova u zubotehničku laboratoriju, kao i o prijemu otisaka i protetskih radova iz zubotehničke laboratorije (pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova utvrditi da li se u Zavodu za stomatologiju koriste metode za kontrolu kontaminacije sistema za vodu, u skladu sa najboljom praksom, odnosno preporuke proizvođača, ukoliko je sistem integrisan u stomatološku stolicu, a ukoliko je sistem priključen na gradsku vodovodnu mrežu, da li se cijevi, bez dodatih nasadnih instrumenata, na početku radnog dana ispiraju najmanje 1 minut, te 30 sekundi između svakog pacijenta. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova potvrđuju da se u Zavodu koriste metode za kontrolu kontaminacije sistema na vodu, u skladu sa navedenim.
- B. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura, da bi utvrdili da li sadrži proceduru o slanju otisaka i protetskih radova u zubotehničku laboratoriju i prijemu otisaka, protetskih radova i ortodontskih aparata iz zubotehničke laboratorije. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana pisana procedura.
- C. Ocjenjivači će od članova timova tražiti da opišu proceduru o slanju otisaka i protetskih radova u zubotehničku laboratoriju i prijemu otisaka i protetskih radova iz zubotehničke laboratorije. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova opisuju proceduru.
- D. Ocjenjivači će pregledati evidenciju o slanju otisaka i protetskih radova u zubotehničku laboratoriju, kao i o prijemu otisaka, protetskih i ortodontskih radova iz zubotehničke laboratorije. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana evidencija o slanju otisaka i protetskih radova u zubotehničku laboratoriju, kao i o prijemu otisaka i protetskih radova iz zubotehničke laboratorije, sa podacima o predmetu koji se šalje, datirana i ovjerena potpisom odgovorne osobe u Zavodu i zubotehničkoj laboratoriji.

PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA I ZAŠTITA NA RADU

Standard 1.5.11 U Zavodu za stomatologiju su obezbjeđene odgovarajuće mjere zaštite od požara.

Kriterijum 1.5.11.1 U Zavodu za stomatologiju postoji organizovan način za sprovođenje mjera protivpožarne zaštite.

- §A. U Zavodu za stomatologiju je imenovana osoba odgovorna za protivpožarnu zaštitu sa stručnom osposobljenošću ili angažovana ovlaštena ustanova (pregled dokumentacije).

- §B. Zavod za stomatologiju obezbjeđuje periodičnu obuku zaposlenih za primjenu mjera zaštite od požara, o čemu se vodi evidencija (razgovor sa imenovanom odgovornom osobom, pregled evidencije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li je ustanova imenovala osobu odgovornu za protivpožarnu zaštitu ili angažovala ovlaštenu ustanovu. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid dokumentacija kojom je imenovana osoba odgovorna za protivpožarnu zaštitu, sa stručnom osposobljenošću.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa imenovanom odgovornom osobom utvrditi da li je minimum jednom godišnje obezbijeđena obuka zaposlenog osoblja o protivpožarnoj zaštiti, te tražiti na uvid evidenciju o obuci. Indikator je ispunjen ukoliko imenovana odgovorna osoba potvrđuje da je minimum jednom godišnje obezbijeđena obuka zaposlenog osoblja o protivpožarnoj zaštiti, te ukoliko se ocjenjivaču stavi na uvid evidencija o sprovedenoj obuci.

Kriterijum 1.5.11.2 Protivpožarna oprema se redovno održava.

- §A. U prostorijama Zavoda za stomatologiju postoji protivpožarna oprema (direktno posmatranje).
- §B. Na protivpožarnoj opremi postoje oznake o primjeni i uputstvo za upotrebu (direktno posmatranje).
- §C. Na protivpožarnoj opremi postoji oznaka o tome da je izvršena provjera opreme, te da se ista održava od strane kvalifikovane osobe (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li u prostorijama Zavoda za stomatologiju postoji protivpožarna oprema. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da oprema za protivpožarnu zaštitu postoji u prostorijama Zavoda.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li na protivpožarnoj opremi postoje oznake o primjeni i uputstvo za upotrebu. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da postoji oznaka na protivpožarnoj opremi o načinu primjene i jasno pisano uputstvo o načinu korištenja.
- C. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ustanoviti da li na protivpožarnoj opremi postoje oznake da li je izvršena provjera opreme, te da se ista održava od strane kvalifikovane osobe. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da na opremi postoji evidencija o provjeri ispravnosti i da je potpisana od imenovane osobe.

Kriterijum 1.5.11.3 Zavod za stomatologiju ima definisan način evakuacije u slučaju požara.

- §A. Izlazi u slučaju požara su dostupni i dovoljno široki za evakuaciju pacijenata i osoblja (direktno posmatranje).
- §B. Znakovi za izlaz u slučaju požara su istaknuti na vidnim mjestima u prostorijama Zavoda (direktno posmatranje).
- §C. Izlazi u slučaju požara su otključani ukoliko je potrebno (razgovor sa odgovornom osobom).
- §D. Postoji pisani plan evakuacije u slučaju požara (uvid u plan).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li su izlazi u slučaju požara dostupni i dovoljno široki za evakuaciju pacijenata i osoblja. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da su izlazi dostupni za evakuaciju i da su dovoljno široki za prolaz nepokretnih pacijenata.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li su znakovi za izlaz u slučaju požara u skladu sa propisima i da li su vidljivi u prostorijama Zavoda. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da su označena mjesta za izlaz u slučaju požara.
- C. Ocjenjivači će razgovarati sa osobom odgovornom za protivpožarnu zaštitu da bi saznali da li su izlazi u slučaju požara otključani ukoliko je potrebno. Indikator je ispunjen ukoliko odgovorna osoba potvrđuje da postoji definisan način na koji se otvaraju vrata u slučaju požara.
- D. Ocjenjivači će tražiti na uvid plan evakuacije u slučaju požara. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid plan evakuacije u slučaju požara.

Kriterijum 1.5.11.4 U Zavodu za stomatologiju je definisan i usvojen akt o procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini.

- §A. U Zavodu za stomatologiju postoji akt o procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini (uvid u dokumentaciju-akt o procjeni rizika).
- §B. U Zavodu za stomatologiju se sprovodi procjena rizika radnog mjesta i radne sredine, u skladu sa zakonskim obavezama, o čemu se vodi evidencija (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid akt o procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.

- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid evidenciju o sprovedenoj procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini od strane ovlaštene osobe/ustanove, u skladu sa zakonskim obavezama. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.

Kriterijum 1.5.11.5 Pušenje je zabranjeno u cijelom prostoru Zavoda za stomatologiju.

- §A. Zaposleni potvrđuju da je pušenje zabranjeno u cijelom prostoru (razgovor sa zaposlenima).
- §B. U Zavodu za stomatologiju postoje znakovi da je pušenje zabranjeno (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa zaposlenima Zavoda za stomatologiju (kojih je najmanje 2, a najviše 7) utvrditi da li je pušenje zabranjeno u svim prostorijama Zavoda. Indikator je ispunjen ukoliko svi anketirani zaposleni potvrđuju da je pušenje zabranjeno u svim prostorijama Zavoda za stomatologiju.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li u svim prostorijama Zavoda za stomatologiju postoje znakovi da je pušenje zabranjeno. Indikator je ispunjen ukoliko su znakovi vidljivo istaknuti u svim prostorijama.

1.6. POSTUPANJE SA PACIJENTOM

INFORMACIJE I KOMUNIKACIJA SA PACIJENTOM

Standard 1.6.1 Timovi u službama Zavoda za stomatologiju otvoreno komuniciraju sa pacijentima i obezbjeđuju im dovoljno informacija kako bi mogli donijeti odluku o liječenju.

Kriterijum 1.6.1.1 U službama Zavoda za stomatologiju pacijentima se obezbjeđuju odgovarajuće informacije o pružanju usluga.

- §A. Postoji obavještenje, vidljivo izvan Zavoda za stomatologiju, na kojem se nalazi informacija o radnom vremenu i telefonski broj Zavoda (direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li postoji obavještenje, vidljivo izvan Zavoda, na kojem se nalazi informacija o radnom vremenu i telefonski broj Zavoda. Indikator je ispunjen ukoliko takvo obavještenje postoji.

Kriterijum 1.6.1.2 Pacijenti dobijaju dovoljno informacija o svrsi, važnosti, koristima i rizicima vezanim za pretrage ili tretmane predložene od strane specijaliste stomatologije, što im omogućava da donesu odluku o daljem liječenju.

- §A. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju potvrđuju da obavještavaju pacijente o svrsi, važnosti, koristima i rizicima predložene pretrage ili tretmana (razgovor sa članovima timova).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti od članova timova u službama Zavoda za stomatologiju da opišu kako obavještavaju pacijente o svrsi, važnosti, koristima i rizicima predložene pretrage ili tretmana. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da članovi timova daju dovoljno informacija o svrsi, važnosti, koristima i rizicima predložene pretrage ili tretmana.

Kriterijum 1.6.1.3 Zavod za stomatologiju obezbjeđuje povjerljivost svih podataka o zdravlju pacijenata u skladu sa pisanim dokumentom ustanove.

- §A. Stomatološki kartoni koji sadrže podatke o pacijentima se u službama Zavoda za stomatologiju čuvaju na mjestima gdje je pristup nezaposlenim licima ograničen, odnosno imaju odgovarajuću formu zaštite kod elektronskog oblika stomatoloških kartona (direktno posmatranje).

- §B. Zavod za stomatologiju ima pisanu proceduru o tretiranju ličnih zdravstvenih informacija pacijenata (pregled knjige procedura).
- §C. Članovi timova su upoznati sa zahtjevima povjerljivosti i shvataju da je kršenje povjerljivosti prekršaj (razgovor sa članovima timova).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li se stomatološki kartoni pacijenata u ustanovi drže na mjestima gdje nije dozvoljen pristup neovlaštenim osobama, te da li postoje dodatne mjere zaštite ukoliko se isti vode i u elektronskoj formi. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da je povjerljivost informacija obezbijeđena.
- B. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi utvrdili da li sadrži ažuriranu proceduru o čuvanju informacija o zdravlju pacijenata, koja uključuje i uslove pod kojim se iste mogu dostaviti ovlaštenim službenim licima ili institucijama. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana pisana procedura, koja uključuje i uslove za službeno izdavanje istih.
- C. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova utvrditi da li su upoznati sa zahtjevima povjerljivosti ličnih zdravstvenih informacija pacijenata. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da svi članovi timova shvataju da je kršenje povjerljivosti prekršaj.

1.7. UPRAVLJANJE LIJEKOVIMA

Standard 1.7.1 Zavod za stomatologiju obezbjeđuje dostupnost lijekova kao i dostupnost potrebnih medicinskih sredstava.

Kriterijum 1.7.1.1 Zavod za stomatologiju obezbjeđuje snabdijevanje lijekovima kao i snabdijevanje potrebnim medicinskim sredstvima.

- §A. Zavod za stomatologiju obezbjeđuje snabdijevanje lijekovima kao i potrebnim medicinskim sredstvima (razgovor sa rukovodstvom, pregled dokumentacije).
- §B. Zavod za stomatologiju ima odgovarajući prostor za prijem, čuvanje i izdavanje lijekova i medicinskih sredstava (direktno posmatranje).
- §C. Zavod za stomatologiju ima imenovanu osobu, odgovarajuće stručne spremlje zdravstvenog usmjerenja, odgovornu za nabavku, prijem, čuvanje, izdavanje i praćenje zaliha lijekova i medicinskih sredstava (pregled dokumentacije).
- §D. Zavod za stomatologiju ima proceduru za nabavku, prijem, čuvanje, izdavanje i praćenje zaliha lijekova i medicinskih sredstava (pregled knjige procedura).
- §E. Imenovana osoba, odgovorna za nabavku, prijem, čuvanje, izdavanje i praćenje zaliha lijekova i medicinskih sredstava, opisuje proceduru za nabavku, prijem, čuvanje, izdavanje i praćenje zaliha lijekova i medicinskih sredstava (razgovor sa odgovornom osobom).
- §F. Imenovana odgovorna osoba, odgovorna za nabavku, prijem, čuvanje, izdavanje i praćenje zaliha lijekova i medicinskih sredstava, vodi evidenciju o potrošnji lijekova i medicinskih sredstava (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa predstavnikom rukovodstva utvrditi način obezbjeđenja snabdijevanja lijekovima, kao i snabdijevanje potrebnim medicinskim sredstvima.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li ustanova ima odgovarajući prostor za prijem, čuvanje i izdavanje lijekova i medicinskih sredstava. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da su ispunjeni zahtjevi navedeni u kriterijumu.
- C. Ocjenjivači će pregledom dokumentacije utvrditi da li je Zavod za stomatologiju imenovao osobu, odgovarajuće stručne spremlje zdravstvenog usmjerenja, odgovornu za nabavku, prijem, čuvanje, izdavanje i praćenje zaliha lijekova i medicinskih sredstava. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid dokumentacija kojom je imenovana osoba odgovorna za nabavku, prijem, čuvanje, izdavanje i praćenje zaliha

lijekova i medicinskih sredstava, te dokumentacija koja potvrđuje odgovarajuću stručnu spremu zdravstvenog usmjerenja za odgovornu osobu.

- D. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura Zavoda za stomatologiju da bi provjerili postojanje procedure, u pismenoj formi, za nabavku, prijem, čuvanje, izdavanje i praćenje zaliha lijekova i medicinskih sredstava. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid traženi dokument.
- E. Ocjenjivači će pitati imenovanu osobu, odgovornu za nabavku, prijem, čuvanje, izdavanje i praćenje zaliha lijekova i medicinskih sredstava, da opiše proceduru za nabavku, prijem, čuvanje, izdavanje i praćenje zaliha lijekova i medicinskih sredstava. Indikator je ispunjen ukoliko je odgovorna osoba upoznata sa procedurom.
- F. Ocjenjivači će od imenovane osobe, odgovorne za nabavku, prijem, čuvanje, izdavanje i praćenje zaliha lijekova i medicinskih sredstava, tražiti na uvid navedenu dokumentaciju (evidencije). Indikator je ispunjen ukoliko imenovana osoba dostavi na uvid traženu dokumentaciju (evidencije).

Standard 1.7.2 U Zavodu za stomatologiju lijekovi i medicinska sredstva se čuvaju na siguran način.

Kriterijum 1.7.2.1 U službama Zavoda za stomatologiju preduzimaju se mjere kojima je spriječen neovlašten pristup lijekovima i medicinskim sredstvima.

- §A. Mjesta na kojima se čuvaju lijekovi i medicinska sredstva u službama Zavoda za stomatologiju su obezbijeđena (direktno posmatranje).
- §B. Ključevi svih prostorija i ormara koji se koriste za čuvanje lijekova, čuvaju se na sigurnom mjestu (direktno posmatranje).
- §C. Lijekove propisuju samo doktori stomatologije sa licencom (razgovor sa članovima timova, direktno posmatranje).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem ocijeniti da li su mjesta na kojima se čuvaju lijekovi i medicinska sredstva obezbijeđena, npr. zaključavanje ormara ili prostorija. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivač uvjeri da su preduzete mjere dovoljne za sprečavanje neovlaštenog pristupa.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li se ključevi svih prostorija, i ormara koji se koriste za čuvanje lijekova, čuvaju na sigurnom mjestu. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da se ključevi svih prostorija i ormara koji se koriste za čuvanje lijekova, čuvaju na sigurnom mjestu.
- C. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima timova u službama Zavoda za stomatologiju i direktnim posmatranjem utvrditi da li lijekove propisuju samo doktori stomatologije sa licencom. Indikator je ispunjen ukoliko su recepti za lijekove, propisani od strane licenciranog doktora stomatologije, sa pečatom i potpisom.

Kriterijum 1.7.2.2 Članovi timova Zavoda za stomatologiju su upoznati sa načinom prijavljivanja neželjenih dejstava lijekova.

- §A. Članovi timova imaju pristup Vodiču za otkrivanje i prijavljivanje neželjenih dejstava lijekova Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH, u štampanoj ili elektronskoj formi (direktno posmatranje).
- §B. Članovi timova imaju pristup Obrascu za prijavljivanje neželjenih dejstava lijekova Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH, u štampanoj ili elektronskoj formi (direktno posmatranje).
- §C. U Zavodu za stomatologiju postoji dokaz da je svaka neželjena reakcija na lijekove prijavljena Centru za farmakovigilansu Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH (pregled evidencije prijave neželjenih dejstava lijekova).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li članovi timova imaju pristup Vodiču za otkrivanje i prijavljivanje neželjenih dejstava lijekova Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH, u štampanoj ili elektronskoj formi. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da članovi timova imaju pristup Vodiču.
- B. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li članovi timova imaju pristup Obrascu za prijavljivanje neželjenih dejstava lijekova Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH, u štampanoj ili elektronskoj formi. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači direktnim posmatranjem utvrde da članovi timova imaju pristup Obrascu.
- C. Ocjenjivači će pregledom evidencije prijave neželjenih dejstava lijekova utvrditi da li u Zavodu za stomatologiju postoji dokaz da je svaka neželjena reakcija na lijekove prijavljena centru za farmakovigilansu Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH. Indikator je ispunjen ukoliko se takva evidencija dostavi na uvid ocjenjivačima.

Kriterijum 1.7.2.3 Lijekovi, medicinska sredstva i drugi proizvodi sa isteklim rokom trajanja se ne drže i ne koriste poslije isteka roka.

- §A. Zavod za stomatologiju ima pisanu proceduru za identifikaciju lijekova, medicinskih sredstava i drugih proizvoda sa isteklim rokom trajanja i za postupanje s njima (pregled knjige procedura).
- §B. Članovi timova opisuju proceduru za identifikaciju lijekova, medicinskih sredstava i drugih proizvoda sa isteklim rokom trajanja i za postupanje s njima (razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi provjerili postojanje procedure, u pismenoj formi, za identifikaciju lijekova, medicinskih sredstava i drugih proizvoda sa

isteklim rokom trajanja i za postupanje s njima. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid traženi dokument.

- B. Ocjenjivači će tražiti od članova timova da opišu proceduru za identifikaciju lijekova, medicinskih sredstava i drugih proizvoda sa isteklim rokom trajanja i za postupanje s njima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi timova opisuju proceduru.

1.8. MEDICINSKA DOKUMENTACIJA

Standard 1.8.1 U Zavodu za stomatologiju se vodi odgovarajuća medicinska dokumentacija pregleda, oboljenja i tretmana pacijenata.

Kriterijum 1.8.1.1 Postupanje sa medicinskom dokumentacijom u skladu je sa procedurom Zavoda za stomatologiju.

- §A. Zavod za stomatologiju ima i primjenjuje proceduru za formiranje, korištenje, čuvanje i skladištenje medicinske dokumentacije (pregled knjige procedura).
- §B. Članovi timova u službama Zavoda za stomatologiju su upoznati sa procedurom za formiranje, korištenje, čuvanje i skladištenje medicinske dokumentacije (razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid knjigu procedura da bi utvrdili da li sadrži proceduru za formiranje, korištenje, čuvanje i skladištenje medicinske dokumentacije. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana tražena procedura.
- B. Ocjenjivači će tražiti od članova tima u službama Zavoda za stomatologiju da opišu proceduru za formiranje, korištenje, čuvanje i skladištenje medicinske dokumentacije. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima opisuju proceduru za formiranje, korištenje, čuvanje i skladištenje medicinske dokumentacije.

2. SLUŽBE ZAVODA ZA STOMATOLOGIJU

2.1. SLUŽBA ZA ORALNU HIRURGIJU

DIO I - SIGURNOST USLUGA

Standard 2.1.1 Svi pacijenti dobijaju sigurnu zdravstvenu njegu, savjet i informaciju u skladu sa svojim zdravstvenim stanjem i potrebama.

Kriterijum 2.1.1.1 Tim Službe za oralnu hirurgiju po potrebi pruža zdravstvenu njegu pacijentima sa hitnim medicinskim stanjima.

- §A. Tim ima ažuriran spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi (pregled dokumentacije).
- §B. Za svako identifikovano hitno stanje postoji algoritam zbrinjavanja (pregled dokumentacije).
- §C. Članovi tima opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji (razgovor sa članovima tima).
- §D. Članovi tima su obučeni za tretman hitnih medicinskih stanja (razgovor sa članovima tima, pregled dokumentacije).
- §E. Članovi tima imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za terapiju anafilaktičkog šoka), i upoznati su sa sadržajem, lokacijom i načinom primjene seta (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima pokažu na uvid traženu dokumentaciju.
- B. Ocjenjivači će pregledati algoritme za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid algoritmi za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji.
- C. Ocjenjivači će tražiti od člana tima da opišu algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulate opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji.
- D. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi koju dodatnu obuku su članovi tima imali iz urgentne medicine i pružanja hitne medicinske pomoći. Ocjenjivači će pregledati sertifikate o završenoj dodatnoj obuci za svakog člana tima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da su imali dodatnu obuku i ako pregled dosijea sadrži sertifikate o završetku dodatne obuke unutar posljednje 4 godine.

- E. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za terapiju anafilaktičkog šoka), a razgovorom sa članovima tima da li znaju sadržaj, lokaciju i način primjene seta za hitne intervencije. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije, te ukoliko su upoznati sa njegovim sadržajem, lokacijom i načinom primjene.

Kriterijum 2.1.1.2 Članovi tima primjenjuju proceduru za informisani pristanak pacijenta.

- §A. Tim ima proceduru za informisani pristanak pacijenta, koja uključuje spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja (npr. ekstrakcija zuba, sve vrste oralno hirurških intervencija) (pregled knjige procedura).
- §B. Članovi tima potvrđuju da za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure navedene u spisku traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja, a da za ostale intervencije usmeno informišu pacijenta (razgovor sa članovima tima).
- §C. Za informisani pristanak pacijenta postoji obrazac, koji uredno popunjava i potpisuje pacijent ili roditelj/zakonski staratelj (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi utvrdili da li sadrži ažuriranu proceduru za informisani pristanak pacijenta, te utvrditi da li ona sadrži spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana pisana procedura, koja uključuje navedeno.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure (npr. ekstrakcija zuba, sve vrste oralno hirurških intervencija...). Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da traže informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure.
- C. Ocjenjivači će tražiti na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca za informisani pristanak pacijenta, koji popunjava pacijent ili roditelj/zakonski staratelj. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači dobiju na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca, sa svim podacima o zdravstvenom stanju pacijenta i intervenciji za koju pacijent daje svoju saglasnost i sa potpisom pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja.

DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA

Standard 2.1.2 Tim vodi odgovarajuću medicinsku dokumentaciju pregleda, oboljenja i tretmana pacijenata.

Kriterijum 2.1.2.1 Stomatološki karton svakog pacijenta je dobro organizovan i čitak i sadrži sve relevantne i tačne podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- §A. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) otvara se za svakog pacijenta u Službi oralne hirurgije i uredno vodi za svaki pregled (pregled stomatoloških kartona).
- §B. Stomatološki karton pacijenta uključuje najmanje sledeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj (pregled stomatoloških kartona).
- §C. Stomatološki karton pacijenta uključuje sve kliničke informacije vezane za pacijenta: istoriju bolesti, status zuba, rendgenske snimke, informisani pristanak pacijenta, te najbitnije informacije iz nalaza i mišljenja od strane specijalista, laboratorijskih nalaza, otpusnih lista iz bolnice (pregled stomatoloških kartona).
- §D. Doktor stomatologije, specijalista oralne hirurgije, obavezno u karton unosi informacije o alergijama (jasno se označava alergija na anestetička sredstva i lijekove, te bilo koja stanja koja mogu uticati na stomatološki tretman), faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnoj i porodičnoj anamnezi i anamnezi prethodnih bolesti (pregled stomatoloških kartona).
- §E. Kartoni su čitki (pregled stomatoloških kartona u štampanom obliku).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li se stomatološki kartoni vode za svakog pacijenta i da li se u njima evidentiraju pregledi. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da se kartoni vode za sve pacijente i da se u njima nalaze informacije o pruženom pregledu.
- B. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li svaki karton uključuje najmanje sledeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene podatke.
- C. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li karton sadrži sve kliničke informacije vezane za pacijenta. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.

- D. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li sadrže informacije o alergijama, faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnu i porodičnu anamnezu i anamnezu prethodnih bolesti. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.
- E. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona u štampanom obliku da bi ocijenili da li su čitki. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani kartoni čitki.

Kriterijum 2.1.2.2 Stomatološki karton sadrži sve relevantne i tačne specifične podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- ŠA. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) sadrži sve podatke o stanju mliječne, mješovite ili stalne denticije, te podatke o vrijednosti krvnog pritiska izmjenjenog prije svake hirurške intervencije (pregled stomatoloških kartona).
- ŠB. Usmena i pismena uputstva za postoperativni tretman, tretman nakon ekstrakcije zuba, daju se svakom pacijentu, odnosno, roditelju/zakonskom staratelju, što se evidentira u stomatološkom kartonu (razgovor sa članovima tima, pregled stomatoloških kartona).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li stomatološki kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u određenoj specijalističkoj oblasti. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da svi pregledani kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u Službi za oralnu hirurgiju.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li se svakom pacijentu, odnosno roditelju/zakonskom staratelju daju usmena i pismena uputstva za postoperativni tretman, tretman nakon ekstrakcije zuba, te pregledom najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, utvrditi da li u kartonima postoji evidencija o tome. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da daju usmena i pismena uputstva za postoperativni tretman, tretman nakon ekstrakcije zuba, svakom pacijentu odnosno roditelju/zakonskom staratelju, te ukoliko svi pregledani kartoni sadrže podatke o tome.

Kriterijum 2.1.2.3 Svaki protokolirani pacijent dobija nalaz i mišljenje po završenom pregledu i konsultaciji.

- ŠA. Nalaz sadrži ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda /konsultacije, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere (pregled dokumentacije).

- §B. Nalaz i mišljenje su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/odštampani (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li nalazi sadrže ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda ili konsultacije, anamnezu, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani nalazi sadrže navedene informacije.
- B. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/odštampani. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani nalazi i mišljenja čitko napisani ili otkucani/odštampani.

DIO III - ČLANOVI TIMA

Standard 2.1.3 Članovi tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i rade na sopstvenom profesionalnom usavršavanju.

Kriterijum 2.1.3.1 Svi članovi stomatološkog tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i obuku, te učestvuju u kontinuiranoj medicinskoj edukaciji.

- §A. Stomatolog tima je specijalista oralne hirurgije, koji ima licencu Komore doktora stomatologije Republike Srpske (uvid u dokumentaciju).
- §B. Zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuće kvalifikacije i učestvuju u stalnoj stručnoj edukaciji (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li stomatolog tima ima diplomu o položenom specijalističkom ispitu iz oralne hirurgije, te licencu Komore doktora stomatologije RS. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuću obuku, kvalifikacije, te da li učestvuju u stalnoj edukaciji (potrebni dokumenti su: diploma srednje škole, uvjerenje o položenom stručnom ispitu, te sertifikati o završenim stručnim usavršavanjima iz oblasti stomatološke zaštite). Obuka zubnih tehničara ili stomatoloških sestara ili zubno-stomatoloških tehničara ili medicinskih sestara/medicinskih tehničara može biti provedena i interno, unutar ambulante, u kom slučaju rukovodilac ambulante određuje osobe odgovorne za provođenje dodatne edukacije (stomatologa, zubnog tehničara ili stomatološku sestru ili zubno-stomatološkog tehničara ili medicinsku sestru/medicinskog tehničara). Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.

Kriterijum 2.1.3.2 U toku radnog vremena uz stomatologa tima postoji još najmanje jedna ovlaštena osoba koja je sposobna da pruži odgovarajući savjet i njegu pacijentima.

§A. Najmanje još jedan član tima je prisutan uz stomatologa tima u toku radnog vremena (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem, te razgovorom sa članovima tima utvrditi informacije o prisutnosti i radnom statusu osoblja koje radi u toku redovnog radnog vremena tima. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je, uz stomatologa, još najmanje jedna ovlaštena osoba prisutna u ambulanti tokom radnog vremena.

2.2. SLUŽBA ZA PREVENTIVNU I DJEČIJU STOMATOLOGIJU

DIO I - SIGURNOST USLUGA

Standard 2.2.1 Svi pacijenti dobijaju sigurnu zdravstvenu njegu, savjet i informaciju u skladu sa svojim zdravstvenim stanjem i potrebama.

Kriterijum 2.2.1.1 Tim Službe za preventivnu i dječiju stomatologiju po potrebi pruža zdravstvenu njegu pacijentima sa hitnim medicinskim stanjima.

- §A. Tim ima ažuriran spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi (pregled dokumentacije).
- §B. Za svako identifikovano hitno stanje postoji algoritam zbrinjavanja (pregled dokumentacije).
- §C. Članovi tima opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji (razgovor sa članovima tima).
- §D. Članovi tima su obučeni za tretman hitnih medicinskih stanja (razgovor sa članovima tima, pregled dokumentacije).
- §E. Članovi tima imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za terapiju anafilaktičkog šoka), i upoznati su sa sadržajem, lokacijom i načinom primjene seta (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima pokažu na uvid traženu dokumentaciju.
- B. Ocjenjivači će pregledati algoritme za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid algoritmi za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji.
- C. Ocjenjivači će tražiti od članova tima da opišu algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulante opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji.
- D. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi koju dodatnu obuku su članovi tima imali iz urgentne medicine i pružanja hitne medicinske pomoći. Ocjenjivači će pregledati sertifikate o završenoj dodatnoj obuci za svakog člana tima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da su imali dodatnu obuku i ako pregled dosijea sadrži sertifikate o završetku dodatne obuke unutar posljednje 4 godine.
- E. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za

terapiju anafilaktičkog šoka), a razgovorom sa članovima tima da li znaju sadržaj, lokaciju i način primjene seta za hitne intervencije. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije, te ukoliko su upoznati sa njegovim sadržajem, lokacijom i načinom primjene.

Kriterijum 2.2.1.2 Tim Službe preventivne i dječije stomatologije preduzima aktivnosti u cilju promocije oralnog zdravlja i prevencije oralnih bolesti.

- §A. Članovi tima potvrđuju da od pacijenata, odnosno, roditelja/zakonskih staratelja, uzimaju podatke u cilju sticanja uvida u njihovu medicinsku i porodičnu istoriju, socijalne faktore, stil života, radi otkrivanja faktora rizika (razgovor sa članovima tima, pregled stomatoloških kartona).
- §B. Služba za preventivnu i dječiju stomatologiju ima proceduru za promociju oralnog zdravlja i prevenciju oralnih bolesti kod djece do 15 godina, trudnica, lica sa posebnim potrebama, koja uključuje, ali se ne ograničava na: savjetovanje o pravilnoj prehrani i zdravim stilovima života, prevenciju karijesa, tretman djece sa povišenim karijes rizikom, prevenciju parodontoloških bolesti, prevenciju ortodontskih anomalija (pregled knjige procedura).
- §C. Članovi tima upoznati su sa procedurom za promociju oralnog zdravlja i prevenciju bolesti kod djece do 15 godina, trudnica, lica sa mentalnom retardacijom i lica ometenih u razvoju (razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li od pacijenata, odnosno roditelja/zakonskih staratelja uzimaju podatke u cilju sticanja uvida u njihovu medicinsku i porodičnu istoriju, socijalne faktore, stil života i radi otkrivanja faktora rizika, te pregledom najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona utvrditi da li se ovi podaci unose u kartone. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da od pacijenata, odnosno, roditelja/zakonskih staratelja uzimaju podatke u cilju sticanja uvida u njihovu medicinsku i porodičnu istoriju, socijalne faktore, stil života i radi otkrivanja faktora rizika, te ukoliko svi pregledani kartoni imaju upisane tražene podatke.
- B. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi provjerili da li sadrži proceduru za promociju oralnog zdravlja i prevenciju bolesti kod djece do 15 godina, trudnica, lica sa mentalnom retardacijom i lica ometenih u razvoju, koja uključuje, ali se ne ograničava na: savjetovanje o pravilnoj prehrani i zdravim stilovima života, prevenciju karijesa, tretman djece sa povišenim karijes rizikom, prevenciju parodontoloških bolesti. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid traženi dokument.
- C. Ocjenjivači će tražiti od članova tima da opišu proceduru za promociju oralnog zdravlja i prevenciju bolesti kod djece do 15 godina, trudnica, lica sa mentalnom retardacijom i lica ometenih u razvoju, koja uključuje, ali se ne ograničava na: savjetovanje o pravilnoj prehrani i zdravim stilovima života, prevenciju karijesa, tretman djece sa povišenim karijes rizikom, prevenciju parodontoloških bolesti.... Indikator je ispunjen ukoliko svi

članovi tima opisuju proceduru za promociju oralnog zdravlja i prevenciju bolesti kod djece.

Kriterijum 2.2.1.3 Članovi tima primjenjuju proceduru za informisani pristanak pacijenta.

- §A. Tim ima proceduru za informisani pristanak pacijenta, koja uključuje spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja (npr. ekstrakcija zuba, liječenje živca, liječenje parodontitisa, bilo koja hirurška procedura...) (pregled knjige procedura).
- §B. Članovi tima potvrđuju da za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure navedene u spisku traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja, a da za ostale intervencije usmeno informišu pacijenta (razgovor sa članovima tima).
- §C. Za informisani pristanak pacijenta postoji obrazac, koji uredno popunjava i potpisuje pacijent ili roditelj/zakonski staratelj (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi utvrdili da li sadrži ažuriranu proceduru za informisani pristanak pacijenta, te utvrditi da li ona sadrži spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana pisana procedura, koja uključuje navedeno.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure (npr. ekstrakcija zuba, liječenje živca, liječenje parodontitisa, bilo koja hirurška procedura...). Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da traže informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure.
- C. Ocjenjivači će tražiti na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca za informisani pristanak pacijenta, koji popunjava pacijent ili roditelj/zakonski staratelj. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači dobiju na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca, sa svim podacima o zdravstvenom stanju pacijenta i intervenciji za koju pacijent daje svoju saglasnost i sa potpisom pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja.

DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA

Standard 2.2.2 Tim vodi odgovarajuću medicinsku dokumentaciju pregleda, oboljenja i tretmana pacijenata.

Kriterijum 2.2.2.1 Stomatološki karton svakog pacijenta je dobro organizovan i čitak i sadrži sve relevantne i tačne podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- §A. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) otvara se za svakog pacijenta u Službi preventivne i dječije stomatologije i uredno vodi za svaki pregled (pregled stomatoloških kartona).
- §B. Stomatološki karton pacijenta uključuje najmanje sljedeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj (pregled stomatoloških kartona).
- §C. Stomatološki karton pacijenta uključuje sve kliničke informacije vezane za pacijenta: istoriju bolesti, status zuba, rendgenske snimke, informisani pristanak pacijenta, te najbitnije informacije iz nalaza i mišljenja od strane specijalista, laboratorijskih nalaza, otpusnih lista iz bolnice (pregled stomatoloških kartona).
- §D. Doktor stomatologije, specijalista preventivne i dječije stomatologije, obavezno u karton unosi informacije o alergijama (jasno se označava alergija na anestetička sredstva i lijekove, te bilo koja stanja koja mogu uticati na stomatološki tretman), faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnoj i porodičnoj anamnezi i anamnezi prethodnih bolesti (pregled stomatoloških kartona).
- §E. Kartoni su čitki (pregled stomatoloških kartona u štampanom obliku).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li se stomatološki kartoni vode za svakog pacijenta i da li se u njima evidentiraju pregledi. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da se kartoni vode za sve pacijente i da se u njima nalaze informacije o pruženom pregledu.
- B. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li svaki karton uključuje najmanje sledeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene podatke.
- C. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li karton sadrži sve

kliničke informacije vezane za pacijenta. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.

- D. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li sadrže informacije o alergijama, faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnu i porodičnu anamnezu i anamnezu prethodnih bolesti. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.
- E. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona u štampanom obliku da bi ocijenili da li su čitki. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani kartoni čitki.

Kriterijum 2.2.2.2 Stomatološki karton sadrži sve relevantne i tačne specifične podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- ŠA. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) sadrži sve podatke o stanju mliječne, mješovite ili stalne denticije i profilaksi fluorom (pregled stomatoloških kartona).
- ŠB. Usmena i pismena uputstva za postoperativni tretman i tretman nakon ekstrakcije zuba daju se svakom pacijentu, odnosno, roditelju/zakonskom staratelju, što se evidentira u stomatološkom kartonu (razgovor sa članovima tima, pregled stomatoloških kartona).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li stomatološki kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u određenoj specijalističkoj oblasti. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da svi pregledani kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u Službi preventivne i dječije stomatologije.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li se svakom pacijentu, odnosno roditelju/zakonskom staratelju daju usmena i pismena uputstva za postoperativni tretman i tretman nakon ekstrakcije zuba, te pregledom najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, utvrditi da li u kartonima postoji evidencija o tome. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da daju usmena i pismena uputstva za postoperativni tretman i tretman nakon ekstrakcije zuba svakom pacijentu, odnosno roditelju/zakonskom staratelju, te ukoliko svi pregledani kartoni sadrže podatke o tome.

Kriterijum 2.2.2.3 Svaki protokolisani pacijent dobija nalaz i mišljenje po završenom pregledu i konsultaciji.

- ŠA. Nalaz sadrži ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda/konsultacije, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere (pregled dokumentacije).

- §B. Nalaz i mišljenje su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/ odštampani (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li nalazi sadrže ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda ili konsultacije anamnezu, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani nalazi sadrže navedene informacije.
- B. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/odštampani. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani nalazi i mišljenja čitko napisani ili otkucani/odštampani.

DIO III - ČLANOVI TIMA**Standard 2.2.3 Članovi tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i rade na sopstvenom profesionalnom usavršavanju.****Kriterijum 2.2.3.1 Svi članovi stomatološkog tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i obuku, te učestvuju u kontinuiranoj medicinskoj edukaciji.**

- §A. Stomatolog tima je specijalista preventivne i dječije stomatologije, koji ima licencu Komore doktora stomatologije Republike Srpske (uvid u dokumentaciju).
- §B. Zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuće kvalifikacije i učestvuju u stalnoj stručnoj edukaciji (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li stomatolog tima ima diplomu o položenom specijalističkom ispitu iz preventivne i dječije stomatologije, te licencu Komore doktora stomatologije RS. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuću obuku, kvalifikacije, te da li učestvuju u stalnoj edukaciji (potrebni dokumenti su: diploma srednje škole, uvjerenje o položenom stručnom ispitu, te sertifikati o završenim stručnim usavršavanjima iz oblasti stomatološke zaštite). Obuka zubnih tehničara ili stomatoloških sestara ili zubno-stomatoloških tehničara ili medicinskih sestara/medicinskih tehničara može biti provedena i interno, unutar ambulante, u kom slučaju rukovodilac ambulante određuje osobe odgovorne za provođenje dodatne edukacije (stomatologa, zubnog tehničara ili stomatološku sestru ili

zubno-stomatološkog tehničara ili medicinsku sestru/medicinskog tehničara). Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.

Kriterijum 2.2.3.2 U toku radnog vremena uz stomatologa tima postoji još najmanje jedna ovlaštena osoba koja je sposobna da pruži odgovarajući savjet i njegu pacijentima.

ŠA. Najmanje još jedan član tima je prisutan uz stomatologa tima u toku radnog vremena (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem, te razgovorom sa članovima tima utvrditi informacije o prisutnosti i radnom statusu osoblja koje radi u toku redovnog radnog vremena tima. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je, uz stomatologa, još najmanje jedna ovlaštena osoba prisutna u ambulanti tokom radnog vremena.

2.3. SLUŽBA ZA BOLESTI USTA I PARODONTOLOGIJU

DIO I - SIGURNOST USLUGA

Standard 2.3.1 Svi pacijenti dobijaju sigurnu zdravstvenu njegu, savjet i informaciju u skladu sa svojim zdravstvenim stanjem i potrebama.

Kriterijum 2.3.1.1 Tim Službe za bolesti usta i parodontologiju po potrebi pruža zdravstvenu njegu pacijentima sa hitnim medicinskim stanjima.

- §A. Tim ima ažuriran spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi (pregled dokumentacije).
- §B. Za svako identifikovano hitno stanje postoji algoritam zbrinjavanja (pregled dokumentacije).
- §C. Članovi tima opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji (razgovor sa članovima tima).
- §D. Članovi tima su obučeni za tretman hitnih medicinskih stanja (razgovor sa članovima tima, pregled dokumentacije).
- §E. Članovi tima imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za terapiju anafilaktičkog šoka), i upoznati su sa sadržajem, lokacijom i načinom primjene seta (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima pokažu na uvid traženu dokumentaciju.
- B. Ocjenjivači će pregledati algoritme za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid algoritmi za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji.
- C. Ocjenjivači će tražiti od članova tima da opišu algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulante opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji.
- D. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi koju dodatnu obuku su članovi tima imali iz urgentne medicine i pružanja hitne medicinske pomoći. Ocjenjivači će pregledati sertifikate o završenoj dodatnoj obuci za svakog člana tima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da su imali dodatnu obuku i ako pregled dosijea sadrži sertifikate o završetku dodatne obuke unutar posljednje 4 godine.
- E. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za

terapiju anafilaktičkog šoka), a razgovorom sa članovima tima da li znaju sadržaj, lokaciju i način primjene seta za hitne intervencije. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije, te ukoliko su upoznati sa njegovim sadržajem, lokacijom i načinom primjene.

Kriterijum 2.3.1.2 Članovi tima primjenjuju proceduru za informisani pristanak pacijenta.

- §A. Tim ima proceduru za informisani pristanak pacijenta, koja uključuje spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja (npr. hirurška terapija parodontopatije, terapija mukogingivalnih anomalija, liječenje oralnih manifestacija sistemskih oboljenja...) pregled knjige procedura).
- §B. Članovi tima potvrđuju da za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure navedene u spisku traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja, a da za ostale intervencije usmeno informišu pacijenta (razgovor sa članovima tima).
- §C. Za informisani pristanak pacijenta postoji obrazac, koji uredno popunjava i potpisuje pacijent ili roditelj/zakonski staratelj (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi utvrdili da li sadrži ažuriranu proceduru za informisani pristanak pacijenta, te utvrditi da li ona sadrži spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana pisana procedura, koja uključuje navedeno.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure (npr. hirurška terapija parodontopatije, terapija mukogingivalnih anomalija, liječenje oralnih manifestacija sistemskih oboljenja...). Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da traže informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure.
- C. Ocjenjivači će tražiti na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca za informisani pristanak pacijenta, koji popunjava pacijent ili roditelj/zakonski staratelj. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači dobiju na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca, sa svim podacima o zdravstvenom stanju pacijenta i intervenciji za koju pacijent daje svoju saglasnost i sa potpisom pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja.

DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA

Standard 2.3.2 Tim vodi odgovarajuću medicinsku dokumentaciju pregleda, oboljenja i tretmana pacijenata.

Kriterijum 2.3.2.1 Stomatološki karton svakog pacijenta je dobro organizovan i čitak i sadrži sve relevantne i tačne podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- §A. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) otvara se za svakog pacijenta u Službi za bolesti usta i parodontologiju uredno vodi za svaki pregled (pregled stomatoloških kartona).
- §B. Stomatološki karton pacijenta uključuje najmanje sledeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj (pregled stomatoloških kartona).
- §C. Stomatološki karton pacijenta uključuje sve kliničke informacije vezane za pacijenta: istoriju bolesti, status zuba, rendgenske snimke, informisani pristanak pacijenta, te najbitnije informacije iz nalaza i mišljenja od strane specijalista, laboratorijskih nalaza, otpusnih lista iz bolnice (pregled stomatoloških kartona).
- §D. Doktor stomatologije, specijalista za bolesti usta i parodontologiju, obavezno u karton unosi informacije o alergijama (jasno se označava alergija na anestetička sredstva i lijekove, te bilo koja stanja koja mogu uticati na stomatološki tretman), faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnoj i porodičnoj anamnezi i anamnezi prethodnih bolesti (pregled stomatoloških kartona).
- §E. Kartoni su čitki (pregled stomatoloških kartona u štampanom obliku).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li se stomatološki kartoni vode za svakog pacijenta i da li se u njima evidentiraju pregledi. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da se kartoni vode za sve pacijente i da se u njima nalaze informacije o pruženom pregledu.
- B. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li svaki karton uključuje najmanje sledeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene podatke.
- C. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li karton sadrži sve

kliničke informacije vezane za pacijenta. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.

- D. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li sadrže informacije o alergijama, faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnu i porodičnu anamnezu i anamnezu prethodnih bolesti. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.
- E. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona u štampanom obliku da bi ocijenili da li su čitki. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani kartoni čitki.

Kriterijum 2.3.2.2 Stomatološki karton sadrži sve relevantne i tačne specifične podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- §A. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) sadrži sve podatke o stanju mliječne, mješovite ili stalne denticije, parodontološki status i karton oralno medicinskih oboljenja (pregled stomatoloških kartona).
- §B. Usmena i pismena uputstva za postoperativni tretman i pravilnom održavanju oralne higijene daju se svakom pacijentu, odnosno, roditelju/zakonskom staratelju, što se evidentira u stomatološkom kartonu (razgovor sa članovima tima, pregled stomatoloških kartona).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li stomatološki kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u određenoj specijalističkoj oblasti. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da svi pregledani kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u službi.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li se svakom pacijentu, odnosno roditelju/zakonskom staratelju daju usmena i pismena uputstva za postoperativni tretman i pravilnom održavanju oralne higijene te pregledom najmanje 5, a najviše 20 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, utvrditi da li u kartonima postoji evidencija o tome. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da daju usmena i pismena uputstva za postoperativni tretman i pravilnom održavanju oralne higijene svakom pacijentu, odnosno roditelju/ zakonskom staratelju, te ukoliko svi pregledani kartoni sadrže podatke o tome.

Kriterijum 2.3.2.3 Svaki protokolisani pacijent dobija nalaz i mišljenje po završenom pregledu i konsultaciji.

- §A. Nalaz sadrži ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda /konsultacije, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere (pregled dokumentacije).
- §B. Nalaz i mišljenje su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/odštampani (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li nalazi sadrže ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda ili konsultacije anamnezu, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani nalazi sadrže navedene informacije.
- B. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/odštampani. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani nalazi i mišljenja čitko napisani ili otkucani/odštampani.

DIO III - ČLANOVI TIMA**Standard 2.3.3 Članovi tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i rade na sopstvenom profesionalnom usavršavanju.****Kriterijum 2.3.3.1 Svi članovi stomatološkog tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i obuku, te učestvuju u kontinuiranoj medicinskoj edukaciji.**

- §A. Stomatolog tima je specijalista za bolesti usta i parodontologiju, koji ima licencu Komore doktora stomatologije Republike Srpske (uvid u dokumentaciju).
- §B. Zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuće kvalifikacije i učestvuju u stalnoj stručnoj edukaciji (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li stomatolog tima ima diplomu o položenom specijalističkom ispitu iz bolesti usta i parodontologije, te licencu Komore doktora stomatologije RS. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuću obuku, kvalifikacije, te da li učestvuju u stalnoj edukaciji

(potrebni dokumenti su: diploma srednje škole, uvjerenje o položenom stručnom ispitu, te sertifikati o završenim stručnim usavršavanjima iz oblasti stomatološke zaštite). Obuka zubnih tehničara ili stomatoloških sestara ili zubno-stomatoloških tehničara ili medicinskih sestara/medicinskih tehničara može biti provedena i interno, unutar ambulante, u kom slučaju rukovodilac ambulante određuje osobe odgovorne za provođenje dodatne edukacije (stomatologa, zubnog tehničara ili stomatološku sestru ili zubno-stomatološkog tehničara ili medicinsku sestru/medicinskog tehničara). Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.

Kriterijum 2.3.3.2 U toku radnog vremena uz stomatologa tima postoji još najmanje jedna ovlaštena osoba koja je sposobna da pruži odgovarajući savjet i njegu pacijentima.

§A. Najmanje još jedan član tima je prisutan uz stomatologa tima u toku radnog vremena (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem, te razgovorom sa članovima tima utvrditi informacije o prisutnosti i radnom statusu osoblja koje radi u toku redovnog radnog vremena tima. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je, uz stomatologa, još najmanje jedna ovlaštena osoba prisutna u ambulanti tokom radnog vremena.

2.4. SLUŽBA ZA BOLESTI ZUBA I ENDODONCIJU

DIO I - SIGURNOST USLUGA

Standard 2.4.1 Svi pacijenti dobijaju sigurnu zdravstvenu njegu, savjet i informaciju u skladu sa svojim zdravstvenim stanjem i potrebama.

Kriterijum 2.4.1.1 Tim Službe za bolesti zuba i endodonciju po potrebi pruža zdravstvenu njegu pacijentima sa hitnim medicinskim stanjima.

- §A. Tim ima ažuriran spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi (pregled dokumentacije).
- §B. Za svako identifikovano hitno stanje postoji algoritam zbrinjavanja (pregled dokumentacije).
- §C. Članovi tima opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji (razgovor sa članovima tima).
- §D. Članovi tima su obučeni za tretman hitnih medicinskih stanja (razgovor sa članovima tima, pregled dokumentacije).
- §E. Članovi tima imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za terapiju anafilaktičkog šoka), i upoznati su sa sadržajem, lokacijom i načinom primjene seta (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima pokažu na uvid traženu dokumentaciju.
- B. Ocjenjivači će pregledati algoritme za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid algoritmi za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji.
- C. Ocjenjivači će tražiti od članova tima da opišu algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulante opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji.
- D. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi koju dodatnu obuku su članovi tima imali iz urgentne medicine i pružanja hitne medicinske pomoći. Ocjenjivači će pregledati sertifikate o završenoj dodatnoj obuci za svakog člana tima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da su imali dodatnu obuku i ako pregled dosijea sadrži sertifikate o završetku dodatne obuke unutar posljednje 4 godine.
- E. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za

terapiju anafilaktičkog šoka), a razgovorom sa članovima tima da li znaju sadržaj, lokaciju i način primjene seta za hitne intervencije. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije, te ukoliko su upoznati sa njegovim sadržajem, lokacijom i načinom primjene.

Kriterijum 2.4.1.2 Članovi tima primjenjuju proceduru za informisani pristanak pacijenta.

- §A. Tim ima proceduru za informisani pristanak pacijenta, koja uključuje spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja (npr. endodontski tretman jednokorjenih ili višekorjenih zuba...) (pregled knjige procedura).
- §B. Članovi tima potvrđuju da za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure navedene u spisku traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja, a da za ostale intervencije usmeno informišu pacijenta (razgovor sa članovima tima).
- §C. Za informisani pristanak pacijenta postoji obrazac, koji uredno popunjava i potpisuje pacijent ili roditelj/zakonski staratelj (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi utvrdili da li sadrži ažuriranu proceduru za informisani pristanak pacijenta, te utvrditi da li ona sadrži spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana pisana procedura, koja uključuje navedeno.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure (npr. endodontski tretman jednokorjenih ili višekorjenih zuba...). Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da traže informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure.
- C. Ocjenjivači će tražiti na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca za informisani pristanak pacijenta, koji popunjava pacijent ili roditelj/zakonski staratelj. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači dobiju na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca, sa svim podacima o zdravstvenom stanju pacijenta i intervenciji za koju pacijent daje svoju saglasnost i sa potpisom pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja.

DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA

Standard 2.4.2 Tim vodi odgovarajuću medicinsku dokumentaciju pregleda, oboljenja i tretmana pacijenata.

Kriterijum 2.4.2.1 Stomatološki karton svakog pacijenta je dobro organizovan i čitak i sadrži sve relevantne i tačne podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- §A. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) otvara se za svakog pacijenta u ambulanti za bolesti zuba i endodonciju uredno vodi za svaki pregled (pregled stomatoloških kartona).
- §B. Stomatološki karton pacijenta uključuje najmanje sledeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj (pregled stomatoloških kartona).
- §C. Stomatološki karton pacijenta uključuje sve kliničke informacije vezane za pacijenta: istoriju bolesti, status zuba, rendgenske snimke, informisani pristanak pacijenta, te najbitnije informacije iz nalaza i mišljenja od strane specijalista, laboratorijskih nalaza, otpusnih lista iz bolnice (pregled stomatoloških kartona).
- §D. Doktor stomatologije, specijalista za bolesti zuba i endodonciju, obavezno u karton unosi informacije o alergijama (jasno se označava alergija na anestetička sredstva i lijekove, te bilo koja stanja koja mogu uticati na stomatološki tretman), faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnoj i porodičnoj anamnezi i anamnezi prethodnih bolesti (pregled stomatoloških kartona).
- §E. Kartoni su čitki (pregled stomatoloških kartona u štampanom obliku).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li se stomatološki kartoni vode za svakog pacijenta i da li se u njima evidentiraju pregledi. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da se kartoni vode za sve pacijente i da se u njima nalaze informacije o pruženom pregledu.
- B. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li svaki karton uključuje najmanje sledeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene podatke.
- C. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li karton sadrži sve

kliničke informacije vezane za pacijenta. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.

- D. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li sadrže informacije o alergijama, faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnu i porodičnu anamnezu i anamnezu prethodnih bolesti. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.
- E. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona u štampanom obliku da bi ocijenili da li su čitki. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani kartoni čitki.

Kriterijum 2.4.2.2 Stomatološki karton sadrži sve relevantne i tačne specifične podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- §A. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) sadrži sve podatke o stanju mliječne, mješovite ili stalne denticije, te podatke relevantne za endodontski tretman (pregled stomatoloških kartona).
- §B. Usmena i pismena uputstva za endodontski tretman daju se svakom pacijentu, odnosno roditelju/zakonskom staratelju, što se evidentira u stomatološkom kartonu (razgovor sa članovima tima, pregled stomatoloških kartona).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li stomatološki kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u određenoj specijalističkoj oblasti. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da svi pregledani kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u određenoj specijalističkoj oblasti.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li se svakom pacijentu, odnosno roditelju/zakonskom staratelju daju usmena i pismena uputstva za endodontski tretman, te pregledom najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, utvrditi da li u kartonima postoji evidencija o tome. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da daju usmena i pismena uputstva za endodontski tretman svakom pacijentu, odnosno roditelju/zakonskom staratelju, te ukoliko svi pregledani kartoni sadrže podatke o tome.

Kriterijum 2.4.2.3 Svaki protokolirani pacijent dobija nalaz i mišljenje po završenom pregledu i konsultaciji.

- §A. Nalaz sadrži ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda /konsultacije, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere (pregled dokumentacije).

- §B. Nalaz i mišljenje su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/odštampani (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li nalazi sadrže ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda ili konsultacije anamnezu, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani nalazi sadrže navedene informacije.
- B. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/odštampani. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani nalazi i mišljenja čitko napisani ili otkucani/odštampani.

DIO III - ČLANOVI TIMA**Standard 2.4.3 Članovi tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i rade na sopstvenom profesionalnom usavršavanju.****Kriterijum 2.4.3.1 Svi članovi stomatološkog tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i obuku, te učestvuju u kontinuiranoj medicinskoj edukaciji.**

- §A. Stomatolog tima je specijalista za bolesti zuba i endodonciju, koji ima licencu Komore doktora stomatologije Republike Srpske (uvid u dokumentaciju).
- §B. Zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuće kvalifikacije i učestvuju u stalnoj stručnoj edukaciji (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li stomatolog tima ima diplomu o položenom specijalističkom ispitu za bolesti zuba i endodonciju, te licencu Komore doktora stomatologije RS. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuću obuku, kvalifikacije, te da li učestvuju u stalnoj edukaciji (potrebni dokumenti su: diploma srednje škole, uvjerenje o položenom stručnom ispitu, te sertifikati o završenim stručnim usavršavanjima iz oblasti stomatološke zaštite). Obuka zubnih tehničara ili stomatoloških sestara ili zubno-stomatoloških tehničara ili medicinskih sestara/medicinskih tehničara može biti provedena i interno, unutar ambulante, u kom slučaju rukovodilac ambulante određuje osobe odgovorne za provođenje dodatne edukacije (stomatologa, zubnog tehničara ili stomatološku sestru ili

zubno-stomatološkog tehničara ili medicinsku sestru/medicinskog tehničara). Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.

Kriterijum 2.4.3.2 U toku radnog vremena uz stomatologa tima postoji još najmanje jedna ovlaštena osoba koja je sposobna da pruži odgovarajući savjet i njegu pacijentima.

ŠA. Najmanje još jedan član tima je prisutan uz stomatologa tima u toku radnog vremena (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem, te razgovorom sa članovima tima utvrditi informacije o prisutnosti i radnom statusu osoblja koje radi u toku redovnog radnog vremena tima. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je, uz stomatologa, još najmanje jedna ovlaštena osoba prisutna u ambulanti tokom radnog vremena.

2.5. SLUŽBA ZA ORTODONCIJU SA ZUBOTEHNIČKOM LABORATORIJOM

DIO I - SIGURNOST USLUGA

Standard 2.5.1 Svi pacijenti dobijaju sigurnu zdravstvenu njegu, savjet i informaciju u skladu sa svojim zdravstvenim stanjem i potrebama.

Kriterijum 2.5.1.1 Tim Službe za ortodonciju sa zubotehničkom laboratorijom po potrebi pruža zdravstvenu njegu pacijentima sa hitnim medicinskim stanjima.

- §A. Tim ima ažuriran spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi (pregled dokumentacije).
- §B. Za svako identifikovano hitno stanje postoji algoritam zbrinjavanja (pregled dokumentacije).
- §C. Članovi tima opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji (razgovor sa članovima tima).
- §D. Članovi tima su obučeni za tretman hitnih medicinskih stanja (razgovor sa članovima tima, pregled dokumentacije).
- §E. Članovi tima imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za terapiju anafilaktičkog šoka), i upoznati su sa sadržajem, lokacijom i načinom primjene seta (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima pokažu na uvid traženu dokumentaciju.
- B. Ocjenjivači će pregledati algoritme za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid algoritmi za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji.
- C. Ocjenjivači će tražiti od članova tima da opišu algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulante opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji.
- D. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi koju dodatnu obuku su članovi tima imali iz urgentne medicine i pružanja hitne medicinske pomoći. Ocjenjivači će pregledati sertifikate o završenoj dodatnoj obuci za svakog člana tima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da su imali dodatnu obuku i ako pregled dosijea sadrži sertifikate o završetku dodatne obuke unutar posljednje 4 godine.

- E. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za terapiju anafilaktičkog šoka), a razgovorom sa članovima tima da li znaju sadržaj, lokaciju i način primjene seta za hitne intervencije. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije, te ukoliko su upoznati sa njegovim sadržajem, lokacijom i načinom primjene.

Kriterijum 2.5.1.2 Članovi tima primjenjuju proceduru za informisani pristanak pacijenta.

- §A. Tim ima proceduru za informisani pristanak pacijenta, koja uključuje spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja (npr. ekstrakcija zuba u ortodonske svrhe...)(pregled knjige procedura).
- §B. Članovi tima potvrđuju da za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure navedene u spisku traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja, a da za ostale intervencije usmeno informišu pacijenta (razgovor sa članovima tima).
- §C. Za informisani pristanak pacijenta postoji obrazac, koji uredno popunjava i potpisuje pacijent ili roditelj/zakonski staratelj (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi utvrdili da li sadrži ažuriranu proceduru za informisani pristanak pacijenta, te utvrditi da li ona sadrži spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana pisana procedura, koja uključuje navedeno.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure (npr. ekstrakcija zuba u ortodonske svrhe...). Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da traže informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure.
- C. Ocjenjivači će tražiti na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca za informisani pristanak pacijenta, koji popunjava pacijent ili roditelj/zakonski staratelj. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači dobiju na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca, sa svim podacima o zdravstvenom stanju pacijenta i intervenciji za koju pacijent daje svoju saglasnost i sa potpisom pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja.

DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA

Standard 2.5.2 Tim vodi odgovarajuću medicinsku dokumentaciju pregleda, oboljenja i tretmana pacijenata.

Kriterijum 2.5.2.1 Stomatološki karton svakog pacijenta je dobro organizovan i čitak i sadrži sve relevantne i tačne podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- §A. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) otvara se za svakog pacijenta u Službi za ortodonciju sa zubotehničkom laboratorijom uredno se vodi za svaki pregled (pregled stomatoloških kartona).
- §B. Stomatološki karton pacijenta uključuje najmanje sljedeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj (pregled stomatoloških kartona).
- §C. Stomatološki karton pacijenta uključuje sve kliničke informacije vezane za pacijenta: istoriju bolesti, status zuba, rendgenske snimke, informisani pristanak pacijenta, te najbitnije informacije iz nalaza i mišljenja od strane specijalista, laboratorijskih nalaza, otpusnih lista iz bolnice (pregled stomatoloških kartona).
- §D. Doktor stomatologije, specijalista ortodoncije, obavezno u karton unosi informacije o alergijama (jasno se označava alergija na anestetička sredstva i lijekove, te bilo koja stanja koja mogu uticati na stomatološki tretman), faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnoj i porodičnoj anamnezi i anamnezi prethodnih bolesti (pregled stomatoloških kartona).
- §E. Kartoni su čitki (pregled stomatoloških kartona u štampanom obliku).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li se stomatološki kartoni vode za svakog pacijenta i da li se u njima evidentiraju pregledi. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da se kartoni vode za sve pacijente i da se u njima nalaze informacije o pruženom pregledu.
- B. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li svaki karton uključuje najmanje sljedeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene podatke.
- C. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li karton sadrži sve

kliničke informacije vezane za pacijenta. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.

- D. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li sadrže informacije o alergijama, faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnu i porodičnu anamnezu i anamnezu prethodnih bolesti. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.
- E. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona u štampanom obliku da bi ocijenili da li su čitki. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani kartoni čitki.

Kriterijum 2.5.2.2 Stomatološki karton sadrži sve relevantne i tačne specifične podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- §A. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) sadrži sve podatke o stanju mliječne, mješovite ili stalne denticije, podatke o simetričnosti lica, izraženosti sulkusa, odnosu tri dijela lica u vertikalnom pravcu, te o biometrijskom polju. Nakon ovih podataka neophodno je da postoje podaci o stanju okluzije gdje treba da se nalaze podaci o sumi inciziva gornjih i donjih zuba, transferzalnom odnosu bočnih zuba, sredini zubnih nizova, preklopu sjekutića, incizalnom razmaku, interkuspidaciji, klasi zagrižaja u sagitali, te izgled zagrižaja u vertikali, nalog za izradu ortodontskog aparata (pregled stomatoloških kartona).
- §B. Usmena i pismena uputstva za ortodontsku terapiju, te nošenje ortodontskog aparata daju se svakom pacijentu, odnosno, roditelju/zakonskom staratelju, što se evidentira u stomatološkom kartonu (razgovor sa članovima tima, pregled stomatoloških kartona).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li stomatološki kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u određenoj specijalističkoj oblasti. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da svi pregledani kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u određenoj specijalističkoj oblasti .
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li se svakom pacijentu, odnosno roditelju/zakonskom staratelju daju usmena i pismena uputstva za ortodontsku terapiju, te nošenje ortodontskog aparata te pregledom najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, utvrditi da li u kartonima postoji evidencija o tome. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da daju usmena i pismena uputstva za ortodontsku terapiju, te nošenje ortodontskog aparata svakom pacijentu, odnosno roditelju/zakonskom staratelju, te ukoliko svi pregledani kartoni sadrže podatke o tome.

Kriterijum 2.5.2.3 Svaki protokolisani pacijent dobija nalaz i mišljenje po završenom pregledu i konsultaciji.

- §A. Nalaz sadrži ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda /konsultacije, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere (pregled dokumentacije).
- §B. Nalaz i mišljenje su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/ odštampani (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li nalazi sadrže ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda ili konsultacije anamnezu, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani nalazi sadrže navedene informacije.
- B. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/odštampani. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani nalazi i mišljenja čitko napisani ili otkucani/odštampani.

DIO III - ČLANOVI TIMA**Standard 2.5.3 Članovi tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i rade na sopstvenom profesionalnom usavršavanju.****Kriterijum 2.5.3.1 Svi članovi stomatološkog tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i obuku, te učestvuju u kontinuiranoj medicinskoj edukaciji.**

- §A. Stomatolog tima je specijalista ortodoncije, koji ima licencu Komore doktora stomatologije Republici Srpskoj (uvid u dokumentaciju).
- §B. Zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuće kvalifikacije i učestvuju u stalnoj stručnoj edukaciji (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li stomatolog tima ima diplomu o položenom specijalističkom ispitu iz ortodoncije, te licencu Komore doktora stomatologije RS. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuću obuku, kvalifikacije, te da li učestvuju u stalnoj edukaciji (potrebni dokumenti su: diploma srednje škole, uvjerenje o položenom stručnom ispitu,

te sertifikati o završenim stručnim usavršavanjima iz oblasti stomatološke zaštite). Obuka zubnih tehničara ili stomatoloških sestara ili zubno-stomatoloških tehničara ili medicinskih sestara/medicinskih tehničara može biti provedena i interno, unutar ambulante, u kom slučaju rukovodilac ambulante određuje osobe odgovorne za provođenje dodatne edukacije (stomatologa, zubnog tehničara ili stomatološku sestru ili zubno-stomatološkog tehničara ili medicinsku sestru/medicinskog tehničara). Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.

Kriterijum 2.5.3.2 U toku radnog vremena uz stomatologa tima postoji još najmanje jedna ovlaštena osoba koja je sposobna da pruži odgovarajući savjet i njegu pacijentima.

§A. Najmanje još jedan član tima je prisutan uz stomatologa tima u toku radnog vremena (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem, te razgovorom sa članovima tima utvrditi informacije o prisutnosti i radnom statusu osoblja koje radi u toku redovnog radnog vremena tima. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je, uz stomatologa, još najmanje jedna ovlaštena osoba prisutna u ambulanti tokom radnog vremena.

2.6. SLUŽBA ZA STOMATOLOŠKU PROTETIKU SA ZUBOTEHNIČKOM LABORATORIJOM

DIO I - SIGURNOST USLUGA

Standard 2.6.1 Svi pacijenti dobijaju sigurnu zdravstvenu njegu, savjet i informaciju u skladu sa svojim zdravstvenim stanjem i potrebama.

Kriterijum 2.6.1.1 Tim Službe za stomatološku protetiku sa zubotehničkom laboratorijom po potrebi pruža zdravstvenu njegu pacijentima sa hitnim medicinskim stanjima.

- §A. Tim ima ažuriran spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi (pregled dokumentacije).
- §B. Za svako identifikovano hitno stanje postoji algoritam zbrinjavanja (pregled dokumentacije).
- §C. Članovi tima opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji (razgovor sa članovima tima).
- §D. Članovi tima su obučeni za tretman hitnih medicinskih stanja (razgovor sa članovima tima, pregled dokumentacije).
- §E. Članovi tima imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za terapiju anafilaktičkog šoka), i upoznati su sa sadržajem, lokacijom i načinom primjene seta (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati spisak hitnih stanja u stomatologiji koja se tretiraju u službi. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima pokažu na uvid traženu dokumentaciju.
- B. Ocjenjivači će pregledati algoritme za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostave na uvid algoritmi za zbrinjavanje hitnih stanja u stomatologiji.
- C. Ocjenjivači će tražiti od članova tima da opišu algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulate opisuju algoritme zbrinjavanja pacijenata sa hitnim stanjima u stomatologiji.
- D. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi koju dodatnu obuku su članovi tima imali iz urgentne medicine i pružanja hitne medicinske pomoći. Ocjenjivači će pregledati sertifikate o završenoj dodatnoj obuci za svakog člana tima. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da su imali dodatnu obuku i ako pregled dosijea sadrži sertifikate o završetku dodatne obuke unutar posljednje 4 godine.

- E. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem utvrditi da li članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije (set za reanimaciju i komplet za terapiju anafilaktičkog šoka), a razgovorom sa članovima tima da li znaju sadržaj, lokaciju i način primjene seta za hitne intervencije. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima stomatološke ambulante imaju pristup setu za hitne intervencije, te ukoliko su upoznati sa njegovim sadržajem, lokacijom i načinom primjene.

Kriterijum 2.6.1.2 Članovi tima primjenjuju proceduru za informisani pristanak pacijenta.

- §A. Tim ima proceduru za informisani pristanak pacijenta, koja uključuje spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja (npr. prijedlog odgovorajućeg protetskog pomagala...) (pregled knjige procedura).
- §B. Članovi tima potvrđuju da za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure navedene u spisku traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja, a da za ostale intervencije usmeno informišu pacijenta (razgovor sa članovima tima).
- §C. Za informisani pristanak pacijenta postoji obrazac, koji uredno popunjava i potpisuje pacijent ili roditelj/zakonski staratelj (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati knjigu procedura da bi utvrdili da li sadrži ažuriranu proceduru za informisani pristanak pacijenta, te utvrditi da li ona sadrži spisak invazivnih dijagnostičkih i terapijskih procedura za koje se traži informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid ažurirana pisana procedura, koja uključuje navedeno.
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li traže potpisani informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure (npr. prijedlog odgovorajućeg protetskog pomagala...). Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da traže informisani pristanak pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja za invazivne dijagnostičke i terapijske procedure.
- C. Ocjenjivači će tražiti na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca za informisani pristanak pacijenta, koji popunjava pacijent ili roditelj/zakonski staratelj. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači dobiju na uvid najmanje 3 uredno popunjena obrasca, sa svim podacima o zdravstvenom stanju pacijenta i intervenciji za koju pacijent daje svoju saglasnost i sa potpisom pacijenta ili roditelja/zakonskog staratelja.

DIO II - MEDICINSKA DOKUMENTACIJA

Standard 2.6.2 Tim vodi odgovarajuću medicinsku dokumentaciju pregleda, oboljenja i tretmana pacijenata.

Kriterijum 2.6.2.1 Stomatološki karton svakog pacijenta je dobro organizovan i čitak i sadrži sve relevantne i tačne podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- §A. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) otvara se za svakog pacijenta u Službi za stomatološku protetiku uredno vodi za svaki pregled (pregled stomatoloških kartona).
- §B. Stomatološki karton pacijenta uključuje najmanje sledeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj (pregled stomatoloških kartona).
- §C. Stomatološki karton pacijenta uključuje sve kliničke informacije vezane za pacijenta: istoriju bolesti, status zuba, rendgenske snimke, informisani pristanak pacijenta, te najbitnije informacije iz nalaza i mišljenja od strane specijalista, laboratorijskih nalaza, otpusnih lista iz bolnice (pregled stomatoloških kartona).
- §D. Doktor stomatologije, specijalista stomatološke protetiku, obavezno u karton unosi informacije o alergijama (jasno se označava alergija na anestetička sredstva i lijekove, te bilo koja stanja koja mogu uticati na stomatološki tretman), faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnoj i porodičnoj anamnezi i anamnezi prethodnih bolesti (pregled stomatoloških kartona).
- §E. Kartoni su čitki (pregled stomatoloških kartona u štampanom obliku).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li se stomatološki kartoni vode za svakog pacijenta i da li se u njima evidentiraju pregledi. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da se kartoni vode za sve pacijente i da se u njima nalaze informacije o pruženom pregledu.
- B. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li svaki karton uključuje najmanje sledeće podatke: ime i prezime pacijenta, ime jednog od roditelja, adresu stanovanja, datum rođenja, jedinstveni matični broj. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene podatke.
- C. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li karton sadrži sve

kliničke informacije vezane za pacijenta. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.

- D. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li sadrže informacije o alergijama, faktorima rizika, postojećim hroničnim i/ili hematološkim oboljenjima, lijekovima, imunizacijama, socijalnu i porodičnu anamnezu i anamnezu prethodnih bolesti. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani kartoni sadrže navedene informacije.
- E. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona u štampanom obliku da bi ocijenili da li su čitki. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani kartoni čitki.

Kriterijum 2.6.2.2 Stomatološki karton sadrži sve relevantne i tačne specifične podatke koji su u vezi sa pacijentima.

- ŠA. Stomatološki karton (u štampanom ili elektronskom obliku) sadrži sve podatke o stanju denticije, nalog za izradu protetskog pomagala (pregled stomatoloških kartona).
- ŠB. Usmena i pismena uputstva za predloženo protetsko pomagalo daju se svakom pacijentu, odnosno, roditelju/ zakonskom staratelju, što se evidentira u stomatološkom kartonu (razgovor sa članovima tima, pregled stomatoloških kartona).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledati najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, da bi utvrdili da li stomatološki kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u određenoj specijalističkoj oblasti. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da svi pregledani kartoni sadrže navedene specifične podatke bitne za liječenje pacijenata u određenoj specijalističkoj oblasti .
- B. Ocjenjivači će kroz razgovor sa članovima tima utvrditi da li se svakom pacijentu, odnosno roditelju/zakonskom staratelju daju usmena i pismena uputstva za predloženo protetsko pomagalo, te pregledom najmanje 2, a najviše 5 stomatoloških kartona (u štampanom ili elektronskom obliku) odabranih slučajnim izborom, utvrditi da li u kartonima postoji evidencija o tome. Indikator je ispunjen ukoliko članovi tima potvrđuju da daju usmena i pismena uputstva za predloženo protetsko pomagalo svim pacijentima, odnosno roditelju/zakonskom staratelju, te ukoliko svi pregledani kartoni sadrže podatke o tome.

Kriterijum 2.6.2.3 Svaki protokolisani pacijent dobija nalaz i mišljenje po završenom pregledu i konsultaciji.

- ŠA. Nalaz sadrži ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda /konsultacije, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere (pregled dokumentacije).

- §B. Nalaz i mišljenje su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/odštampani (pregled dokumentacije).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li nalazi sadrže ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum pregleda ili konsultacije anamnezu, klinički nalaz, dijagnozu, predložene dijagnostičke i terapijske mjere. Indikator je ispunjen ukoliko svi pregledani nalazi sadrže navedene informacije.
- B. Ocjenjivači će pregledom najmanje 2, a najviše 5 nalaza pacijenata nakon završenog pregleda/konsultacije odabranih slučajnim izborom utvrditi da li su čitko napisani, po mogućnosti otkucani/odštampani. Indikator je ispunjen ukoliko su svi pregledani nalazi i mišljenja čitko napisani ili otkucani/odštampani.

DIO III - ČLANOVI TIMA**Standard 2.6.3 Članovi tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i rade na sopstvenom profesionalnom usavršavanju.****Kriterijum 2.6.3.1 Svi članovi stomatološkog tima imaju odgovarajuće kvalifikacije i obuku, te učestvuju u kontinuiranoj medicinskoj edukaciji.**

- §A. Stomatolog tima je specijalista stomatološke protetike, koji ima licencu Komore doktora stomatologije Republike Srpske (uvid u dokumentaciju).
- §B. Zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuće kvalifikacije i učestvuju u stalnoj stručnoj edukaciji (uvid u dokumentaciju).

Ocjenjivanje:

- A. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li stomatolog tima ima diplomu o položenom specijalističkom ispitu iz stomatološke protetike, te licencu Komore doktora stomatologije RS. Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.
- B. Ocjenjivači će tražiti na uvid dokumentaciju da bi utvrdili da li zubni tehničar ili stomatološka sestra ili zubno-stomatološki tehničar ili medicinska sestra/medicinski tehničar imaju odgovarajuću obuku, kvalifikacije, te da li učestvuju u stalnoj edukaciji (potrebni dokumenti su: diploma srednje škole, uvjerenje o položenom stručnom ispitu, te sertifikati o završenim stručnim usavršavanjima iz oblasti stomatološke zaštite). Obuka zubnih tehničara ili stomatoloških sestara ili zubno-stomatoloških tehničara ili medicinskih sestara/medicinskih tehničara može biti provedena i interno, unutar ambulante, u kom slučaju rukovodilac ambulante određuje osobe odgovorne za provođenje dodatne edukacije (stomatologa, zubnog tehničara ili stomatološku sestru ili zubno-stomatološkog tehničara ili medicinsku sestru/medicinskog tehničara). Indikator je ispunjen ukoliko se ocjenjivačima dostavi na uvid tražena dokumentacija.

Kriterijum 2.6.3.2 U toku radnog vremena uz stomatologa tima postoji još najmanje jedna ovlaštena osoba koja je sposobna da pruži odgovarajući savjet i njegu pacijentima.

§A. Najmanje još jedan član tima je prisutan uz stomatologa tima u toku radnog vremena (direktno posmatranje, razgovor sa članovima tima).

Ocjenjivanje:

A. Ocjenjivači će direktnim posmatranjem, te razgovorom sa članovima tima utvrditi informacije o prisutnosti i radnom statusu osoblja koje radi u toku redovnog radnog vremena tima. Indikator je ispunjen ukoliko ocjenjivači utvrde da je, uz stomatologa, još najmanje jedna ovlaštena osoba prisutna u ambulanti tokom radnog vremena.